

KEVÄTKOKOUSASIAKIRJAT VÄRMÖTESHANDLINGAR

10.4.2025

Suomen Kansanopistoyhdistys
Finlands Folkhögskolförening

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n kevätkokous 10.4.2025 klo 16.00

Kevätkokousasiakirjat

Sisällys

- Kevätkokouskutsu
- Kallelse till vårmöte
- Esityslista
- Esitys toimintakertomukseksi vuodelta 2024
- Tilinpäätösasiakirjat 2024
 - Tilinpäätös
 - Tilintarkastuskertomus

KEVÄTKOKOUSHUTSU 10.4.2025

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n kevätkokous pidetään Rehtoripäivien yhteydessä torstaina 10.4.2025 klo 16.00 alkaen Linnasmäen opistolla (Lustokatu 7, Turku). Kevätkokouksen materiaali on luettavissa noin kaksi viikkoa ennen kokousta tämän [linkin](#) kautta. Liitteenä kokouksen esityslista. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat sekä vaalijärjestyksen muuttaminen.

Suomen Kansanopistoyhdistyksen sääntöjen mukaisesti yhdistyksen jäsenyhteisöä voi yhdistyksen kokouksessa edustaa jäsenyhteisön valtuuttama henkilö (2§). Jäsenyhteisön valtuuttamalla edustajalla on yksi ääni (7§). Yhdellä henkilöllä voi olla useamman ylläpitäjän valtuutus. Äänioikeuden voi osoittaa valtakirjalla tai pöytäkirjan otteella.

Kevätkokouksen järjestelyjen helpottamiseksi pyydämme ystävällisesti, että toimittaisitte valtakirjanne jo etukäteen yhdistyksen toimistoon viimeistään 4.4.2025 joko postitse (Annankatu 12 A 18, 00120 Helsinki) tai mieluiten skannattuna sähköpostitse osoitteeseen toimisto@kansanopistot.fi. Emme voi taata, että tämän jälkeen toimitetut valtakirjat tulevat mukaan kevätkokoukseen. Ottakaa varmuuden vuoksi valtakirja mukaan kevätkokoukseen. Valtakirjan voi esittää vielä kokouspaikalla, mutta ruuhkien välttämiseksi suosittelemme käyttämään edellä mainittua menettelyä. Jokaisen valtuutetun tulee henkilökohtaisesti noutaa numeroitu äänestyskorttinsa Kansanopistoyhdistyksen infopisteeltä ennen vuosikokousta. Kutsun liitteenä valtakirjapohja.

VÅRMÖTESKALLELSE 10.4.2025

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:s vårmöte hålls i samband med Rektorsdagarna torsdagen den 10 april 2025 kl. 16.00 i Linnasmäen opisto (Lustokatu 7, Åbo). Vårmötesmaterialet finns att läsa via denna [länk](#) cirka två veckor innan mötet. Bifogat finns föredragningslistan för mötet. På mötet behandlas stadgeenliga ärenden samt ändring av valordningen.

I enlighet med Finlands Folkhögskolföreningens stadgar kan en av medlemsorganisationen befullmäktigad person representera föreningens medlemsorganisation på föreningens möten (2§). Den av medlemsorganisationen befullmäktigade representanten har en röst (7§). En person kan vara befullmäktigad av flera medlemsorganisationer. Rösträtten kan bevisas med fullmakt eller utdrag ur protokoll.

För att underlätta arrangemangen under vårmötet ber vi er vänligen leverera era fullmakter redan på förhand till föreningens kansli antingen per post (Annegatan 12 A 18, 00120 Helsingfors) eller helst skannad per e-post till adressen kansli@folkhogskolor.fi, senast den 4.4.2025. Vi kan inte garantera att fullmakter som skickats efter detta datum hinner beaktas i tid för vårmötet, så ta dem med er för säkerhets skull. Fullmakten kan presenteras ännu på mötesplatsen, men för att undvika köer rekommenderar vi er att skicka den på förhand. Varje befullmäktigad ska personligen hämta sitt numrerade röstkort från Folkhögskolföreningens infopunkt innan vårmötet. En blankett för fullmakten bifogas.

Helsingissä/i Helsingfors 10.3.2025

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n kevätkokous
Linnasmäen opistossa, Lustokatu 7, Turku
10.4.2025 klo 16.00

Esityslista

1. Kevätkokouksen avaaminen
2. Kokousvirkaileijoiden vaali
 - 2.1 Puheenjohtaja
 - 2.2 Sihteeri
 - 2.3 Pöytäkirjantarkastajat
 - 2.4 Ääntenlaskijat
3. Kevätkokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Esityslistan hyväksyminen työjärjestykseksi
5. Ilmoitusasiat
6. Toimintakertomus vuodelta 2024
7. Yhdistyksen tilinpäätös vuodelta 2024 ja tilintarkastajan lausunto.
8. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille tilivelvollisille
9. Muut hallituksen esittämät asiat
 - 9.1. Vaalijärjestyksen muuttaminen.
10. Kokouksen päättäminen

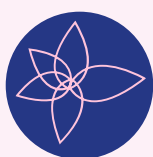
SUOMEN KANSANOPISTOYHDISTYS
– FINLANDS FOLKHÖGSKOLFÖRENING RY

TOIMINTAKERTOMUS 2024

Sisällys

1. Yhdistyksen toiminta vuonna 2024	3
Toimintavuosi 2024 pähkinäkuoressa	4
2. Yhdistyksen strategian uudistaminen	5
3. Vaikuttamistoiminta	8
4. Kehittämistoiminta ja kansanopistojen yhtenäisyys	16
5. Viestintä, kampanjat ja kansanopistojen tunnettuus	20
6. Ruotsinkielinen toiminta ja kansainvälinen toiminta	22
7. Yhdistyksen hallinto, henkilöstö ja talous	23
Liite 1. Lausunnot ja kannanotot vuonna 2024	26
Liite 2. Tilaisuudet vuonna 2024	28
Liite 3. Talousarviot ja toteutumat tuloslaskelmamuodossa	31

1. SUOMEN KANSANOPISTOYHDISTYS – FINLANDS FOLKHÖGSKOLFÖRENING RY: TOIMINTA VUONNA 2024

KANSANOPISTOT OVAT monimuotoisia koulutustoimijoita, joiden toiminta ulottuu suomalaisen koulutusjärjestelmän eri toiminta-alueille. Vuonna 2024 suomalaista koulutusta kehitettiin monin eri säädöshankkein ja valmisteluprosessein. Toimintaympäristön muutosten hahmottaminen oli monimuotoisten toimijoiden näkökulmasta kuitenkin osin vaativaa, koska valmistelutyö on sektoraalista ja hallinnollisesti siiloutunutta. Yhdistys vastasi toimintaympäristön hahmottamisen haasteeseen laatimalla yhdessä jäsenistönsä kanssa tulevaisuuskuvat siitä, miten kansanopistot visioivat tulevaisuuden. Vuoden 2024 aikana tulevaisuuskuvia työstettiin osaksi kansanopistojen strategioita ja myös Kansanopistoyhdistys uudisti strategiansa siten, että tavoitteet ovat samassa suunnassa kansanopistojen yhteisten tulevaisuuskuvioiden kanssa. Strategian keskiöön nostettiin oppivan yhteisön teema. Kansanopistojen toiminnan ytimessä on kohtaaminen, yhteisöllisyys, erilaisten toimijoiden ja palvelujen yhdistäminen. Yhdistyksen toiminnassa painottuu kansanopistoverkoston aktiivinen yhteiskehittäminen.

Kansanopistoyhdistys vaikutti toimintavuoden 2024 aikana aktiivisesti kansanopistojen tehtäviin ja rahoitukseen. Laajojen säästötoimenpiteiden kohdentuessa eri yhteiskunnan toimintasektoreille, tehtävä ei ole ollut helppo. Vuoden 2024 alusta toteutettiin pääministeri Orpon hallitusohjelmaan kuuluneet vapaan sivistystyön rahoitusleikkaukset. Niiden seurauksena kansanopistojen opiskelijaviikkomääriä alennettiin. Kansanopistojen toimintaan myös panostettiin, sillä Opistovuosi-koulutukseen saatiin 3 milj. euron vuotuinen lisärahoitus hallitusohjelmaan perustuen. Se osoitti osaltaan, että kansanopistojen rooli erilaisia toimintoja yhdistävänä koulutustoimijana tunnustetaan.

Toisen asteen uudistaminen, kotoutumiskoulutuksen uudistamistoimet, koulutuksellisiin nivelvaiheisiin sijoittuvat koulutukset ja aikuisten perustaidot ovat olleet yhdistyksen vaikuttamistyön keskiössä. Yhdistys tapasi vuoden aikana eduskuntaryhmiä, kansanedustajia, työministeriä ja opetusministeriä sekä heidän esikuntaansa. Yhdistys

osallistui rahoitusta koskeviin viranomaisneuvotteluihin, otti kantaa talousarviovalmisteluun ja julkisen talouden kehysten valmisteluun sekä vaikutti säädösvalmisteluun.

Kansallisesti ja globaalisti vaativassa tilanteessa yhdistyksen hallitus on pitänyt strategiatyössään erityisen oleellisena, että kansanopistojen toimintaa ja tehtäviä kehitetään yhteiskunnan ja yksilöiden tarpeita vastaavaksi. Tätä varten yhdistyksen hallitus asetti Muutoslaboratorio-työryhmän pohtimaan kokeilevalla työtavalla uudenlaisia tehtäväkokonaisuuksia, joihin kansanopistoverkosto voi tulevaisuudessa tarttua. Kansanopistojen uudistumiskykyä ja kestävää toimintakulttuuria vahvistettiin yhteisillä koulutuksilla, hanketoiminnalla ja pohjoismaisella yhteistyöllä sekä toimimalla verkostoissa. Kansanopistojen henkilöstön osaamista vahvistettiin erityisesti kansanopistojohtamisen, kestävyiden, opiskelijoiden yhdenvertaisuuden ja osallisuuden kehittämisen, digitaalisen osaamisen sekä jatkuvan oppimisen palveluiden teemoissa. Yhdistys osallistui aktiivisesti sivistyspoliittiseen keskusteluun vuoden 2024 aikana. Kansanopistojen toiminnan ja osaamisen tunnetuksi tekemiseksi tehtiin määrätietoisesti työtä osallistumalla messuille, järjestämällä sidosryhmätilaisuuksia, tuottamalla kansanopistojen koulutus-esitteitä, viestimällä sosiaalisessa mediassa sekä tiedottamalla ajankohtaisista asioista.

Tässä toimintakertomuksessa esitellään Kansanopistoyhdistyksen toimintaa vuoden 2024 aikana. Tulokset on tiivistetty yhdistyksen toimintoja kuvaavaan infograafiin.

Yhdistyksen hallituksessa ja toimistossa on toimintavuoden aikana iloittu kansanopistoliikkeen yhteisyyden lisääntymisestä, yhdessä tehdystä vaikuttamisviestinnästä sekä aktiivisesta osallistumisesta kehittämistyöhön. Yhdistys kiittää jäseniään ja sidosryhmiään aktiivisesta ja hyvästä yhteistyöstä toimintavuonna 2024.

Tytti Pansar
toiminnanjohtaja

TOIMINTAVUOSI 2024

PÄHKINÄNKUORESSA

JÄSENMÄÄRÄ **74**

KUNNIAJÄSENIÄ 13

KUNNIA- JA ANSIOMERKIT

Myönnetty yhteensä

45

- Kunniamerkit 3
- Kultaiset ansiomerkit 4
- Hopeiset ansiomerkit 20
- Pronssiset ansiomerkit 18

Tilaisuuksien määrä
josta läsnä 14, etänä 38

52

Tilaisuuksien
osallistujamäärä
yhteensä

1782

Sisäiset viestit
opistojen henkilöstö-
ryhmille ekstranetissä

111

Lausunnot
ja kannanotot

26

Yhteydenpidot
poliittikkoihin
ja viranomaisiin

422

PROJEKTIT

2023–2024

Aikuisille osaamista – kansanopistojen perus- ja digitaitokoulutusten kehittäminen

2023–2024

Globisto – globaalitulevaisuuden polkuja kansanopistoista

2023–2025

Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus

2023–2025

Kansanopistojohtajien koulutusohjelma

2024–2025

Tekoäly kansanopisto-opettajan tukiälyksi

2024–2025

The Nordic folk high schools' contribution towards a socially sustainable future

2024–2026

Kansanopistojen kotoutumis- ja kielikoulutuksen mallintaminen

VIESTINTÄ

- Näkyvyystapahtumat: Opopäivät, NUORI2024, Maailma kylässä -festivaali, SuomiAreena, Kuntamarkkinat, Studia 2024.
- Kampanjat: 4.
- Blogitekstit 8, uutiset 17, tiedotteet 10.
- Uutiskirje: 6 kertaa vuodessa. Tilaajia 489.
- Kansanopistot esiintyivät tiedotusvälineissä noin 1500 kertaa. Kansanopistoyhdistys noin 23 kertaa.
- Painettu esite (2600 kpl) kansanopistojen koulutustarjonnasta 2025–2026.
- Sosiaalisen median kanavat: [f](#) [@](#) [in](#) [X](#) [d](#) [v](#)

Hallinnon
kokousten määrä

14

Kyselyt ja
selvitykset

31

Työryhmät ja
verkostot, joissa
yhdistys edustettuna

8

Kansanopistoyhdistyksen strategia vuosille 2024–2028 julkaistiin Kansanopistokokouksessa 9.–10.10.2024.

Suomen Kansanopistoyhdistyksen strategia 2024–2028

Oppiva yhteisö on kansanopistojen ja yhdistyksen toiminnan ydin.

PERUSTEHTÄVÄ:
Kansanopistojen
edunvalvoja,
yhteinen ääni ja
sivistystyön kehittäjä

2. YHDISTYKSEN STRATEGIAN UUDISTAMINEN

KANSANOPISTOYHDISTYS on edellisellä toimintakaudella tehnyt tulevaisuustyötä jäsentensä kanssa. Sen tuloksena luotiin yhteinen näkemys tulevaisuudesta ja yhteiset tulevaisuuskuvat kansanopistoista vuoteen 2035. Tulevaisuuskuvat ovat kansanopistojen yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan halutaan kehittyä. Niitä käsiteltiin kevään 2024 Kansanopistojen rehtoripäivillä pohtien, miten tulevaisuuskuvat viedään osaksi kansanopistojen omia strategioita ja toimintaa. Tulevaisuuskuvien ja toimintaympäristö-

analyysin perusteella Kansanopistoyhdistyksen hallitus uudisti toukokuuisessa kokouksessaan 2024 yhdistyksen strategiaa siten, että yhdistyksen strategiset tavoitteet ovat samassa suunnassa kansanopistojen yhteisten tulevaisuuskuvien kanssa. Yhdistyksen strategia laadittiin vuosille 2024–2028. Yhdistyksen strategiassa esitetään yhdistyksen näkemys kansanopistojen tavoiteltavasta kehitymissuunnasta ja asetetaan tavoitteita yhdistyksen toiminnan näkökulmasta. Strategia on tiivistetty alla olevaan kuvaan:

Suomen Kansanopistoyhdistyksen strategia 2024–2028

Oppiva yhteisö on kansanopistojen ja yhdistyksen toiminnan ydin.

Strategiatyössä haluttiin korostaa erityisesti kansanopistojen ja yhdistyksen toimintaa oppivana yhteisönä. Oppiva yhteisö on kansanopistojen ja yhdistyksen toiminnan ydin. Se muodostaa perustan strategisten tavoitteiden toteutumiseksi.

Kansanopistoyhdistyksen strategiset painopisteet ovat:

1. Kansanopistot ovat sivistyksen ytimessä
2. Kansanopistot ovat ekosiaalisesti sivistyneitä
3. Kansanopistot ovat oppimisen ekosysteemi

Suomen Kansanopistoyhdistyksen tavoitteet vuosina 2024–2028

Strategian painopisteiden tarkemmat tavoitteet on esitetty seuraavissa kuvissa. Kansanopistoyhdistyksen tavoitteena on, että:

1. KANSANOPISTOT OVAT SIVISTYKSEN YTIMESSÄ

- ▶ Innostavina, houkuttelevina ja mahdollisuuksia avaavina oppilaitoksina kansanopistoilla on merkittävä rooli suomalaisen yhteiskunnan osaamisen, sivistyksen ja hyvinvoinnin rakentajina.
- ▶ Kansanopistot ottavat hoitaakseen uusia koulutus-tehtäviä. Ne osallistuvat suomalaisten koulutustason nostamiseen. Kansanopistot vahvistavat nuorten ja aikuisten perustaitoja. Kansanopistot hoitavat kotoutumis- ja kielikoulutuksen koulutustehtävää edelläkävijöinä Suomessa.
- ▶ Kansanopistojen koulutus tukee hyvinvoivaa kansalaisyhteiskuntaan sekä edistää demokratiaa ja yhteiskuntarauhaa. Kansanopistojen keskeisiä työkaluja ovat ohjauksellisuus ja opiskelijan aito kohtaaminen.

**Ketterästi toimivana
koulutusjärjestelmän osana
kansanopistot vastaavat nopeasti
yhteiskunnan tarpeisiin.**

Kansanopistoyhdistyksen kehitystavoitteet 2024–2028:

- Käymme aktiivisesti yhteiskunnallista keskustelua sivistyksestä ja koulutuksen tulevaisuudesta.
- Vaikutamme ennakoivasti koulutuspolitiikkaan ja lainsäädäntöön. Viemme eteenpäin jäsenten havaitsemia säädosmuutostarpeita.
- Vaikutamme siihen, että kansanopistoilla on ennakoitava ja monialaisuuden huomioiva rahoitus.
- Selvitämme ja kuvaamme kansanopistojen tekemän sivistystyön yhteiskunnallisia vaikutuksia.
- Kehitämme yhdessä kansanopistojen kanssa kansanopistoihin oman erikoistutkinnon.
- Tunnistamme kansanopistojen uusia tehtäviä ja asiakkuuksia sekä kehitämme jo olemassa olevia koulutustehtäviä.

2. KANSANOPISTOT OVAT EKOSOSIAALISESTI SIVISTYNEITÄ

- ▶ Kansanopistot ovat kokeilevia, kehittäviä ja yhteiskuntaa uudistavia oppilaitoksia. Kansanopistot ovat sertifioituja toimimaan kestävästi. Ne luovat edellytyksiä uudistavalle oppimiselle ja merkityksellisen elämän kokemiselle.
- ▶ Sivistyspedagogiikka ja yhteisöllisyys ovat kansanopistojen keskeiset työkalut.
- ▶ Kansanopistot ottavat uusimman teknologian käyttöön rohkeasti ja vastuullisesti.

Kansanopistot edistävät ekososiaalista kestävyttä vaikuttavasti ja ennakoivasti.

Kansanopistoyhdistyksen kehitystavoitteet 2024–2028:

- Vahvistamme kansanopistojen uudistumiskykyä. Teemme aktiivisesti tulevaisuustyötä ja ennakointia yhdessä kansanopistojen sekä sidosryhmien kanssa.
- Tuemme kansanopistojen uudistumiskykyä kohti yhteistä tulevaisuusvisiota.
- Sertifioidumme toimimaan kestävästi.
- Tuemme kansanopistoja sertifioitumisessa kestävään toimintatapaan.
- Vahvistamme kansanopistojen ja yhdistyksen digitaalista osaamista ja uusimman teknologian käyttöönottoa.

3. KANSANOPISTOT OVAT OPPIMISEN EKOSYSTEEMI

- ▶ Kansanopistojen valtakunnallinen verkosto on vahva ja elinvoimainen. Kansanopistoverkoston keskinäinen tiivis yhteistyö tuottaa mittakaavaetuja sekä viisasta resurssien käyttöä.
- ▶ Kansanopistoilla on tehtävien edellyttämät resurssit sekä edellytykset kehittyä ja uudistua.
- ▶ Kansanopistot rakentavat aktiivisesti strategisia kumppanuuksia ja yhteistyöverkostoja.

Kansanopistot toimivat oppimisen ekosysteeminä, jossa rakennetaan aktiivisesti yhteistyökumppanuuksia.

Kansanopistoyhdistyksen kehitystavoitteet 2024–2028:

- Vahvistamme kansanopistojen tunnettuutta ja identiteettiä yhteisen Kansanopistot-brändin avulla.
- Kehitämme kansanopistojen henkilöstön osaamista yhteisten toimintatapojen, sivistyspedagogiikan ja yhteisöllisyyden edistämiseksi.
- Kehitämme kansanopistojen kanssa yhteisiä, yhdessä tuotettuja konkreettisia palvelutuotteita.
- Rakennamme aktiivista yhteistyötä tekevää kansanopistoverkosta.
- Tuemme kokeilukulttuuria kansanopistoyhteisössä sekä yksittäisten kansanopistojen vahvuuksien nostamista koko kansanopistoverkoston hyödyksi.

3. VAIKUTTAMISTOIMINTA

YLEISTÄ

Yhdistyksen hallitus täsmensi vuoden 2024 alussa vaikuttamistyön vuosisuunnitelman käsittelyn yhteydessä yhdistyksen vaikuttamistyön keskeisiä painopisteitä ja niitä käsiteltiin edelleen strategiatyön yhteydessä. Vaikuttamistyön painopisteet rakentuivat yhdistyksen

strategian perusteella pitkäkestoisista vaikuttamistyön tavoitteista. Ne on esitetty lyhyesti alla. Tässä toimintakertomuksessa yhdistyksen vaikuttamistoimintaa käsitellään rinnakkain kansanopistojen toimintaympäristöä vuonna 2024 kuvaavien tekijöiden kanssa.

KANSANOPISTOYHDISTYKSEN VAIKUTTAMISTYÖN TAVOITTEET 2024–

Huolehditaan kaikkien mahdollisuuksista oppia ja sivistyä. Koko maan kattava kansanopistoverkosto lisää koulutuksen saavutettavuutta monipuolisella koulutustarjonnalla. Vahvistetaan koulutuksen saavutettavuutta kehittämällä kansanopistojen tehtäviä suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. Kehitetään kansanopistojen toimintaa ja rahoitusta ennakoitavasti.

Pysäytetään koulutustason lasku Suomessa – varmistetaan kaikille sujuva siirtymä koulutuspolulla eteenpäin. Kansanopistot ovat koulutusjärjestelmän turvaverkko. Ne tukevat erilaisia ihmisiä koulutuspolulla eteenpäin. Kansanopistoyhdistys vahvistaa kansanopistojen tehtäviä koulutuksen kriittisissä nivelvaiheissa. Kansanopistojen roolia vahvistetaan perus- ja toisen asteen nivelessä lisäämällä Opistovuosi-koulutusta ja TUVAA sekä käynnistämällä toisen asteen ja korkea-asteen nivelessä KOVA-koulutus kansanopistojen ja korkeakoulujen yhteistyönä.

Varmistetaan perustaidot aikuisille työelämään ja jatko-opiskeluun kansanopistojen koulutuksen avulla. Käynnistetään aikuisten perustaito-ohjelma vapaana sivistystyönä.

Mahdollistetaan kaikille onnistunut kotoutuminen. Kansanopistoilla on huikea osaaminen monikielisen väestön koulutuksessa. Vahvistetaan kansanopistojen asemaa kotoutumiskoulutuksen tarjoajana.

Huolehditaan, että kasvatus- ja ohjausalalla on riittävästi työntekijöitä ja heidän osaamisensa on korkeatasoista. Kansanopistot ovat kohtaamisen ja yhteisöllisyyden huippuosajia. Niissä on kehitetty ja järjestetty pitkään kasvatus- ja ohjausalan ammatillisia koulutuksia.

YHDISTYKSEN HALLITUS käsitteli vaikuttamistyön ajankohtaiskysymyksiä jokaisessa hallituksen kokouksessa. Hallituksen jäsenet osallistuivat vaikuttamisviestintään kontaktoimalla päättäjiä suoraan, viestimällä mediassa ja esiintymisillään. Yhdistyksen toimisto vastasi vaikuttamistyön operatiivisesta toteuttamisesta.

Yhdistyksen hallitus asetti yhdistyksen toimintaa tukemaan vuodelle 2024 kuusi (6) asiantuntijaryhmää kansanopistojen henkilöstöstä. Työryhmissä käsiteltiin ajankohtaisia vaikuttamistyön sisältöjä. Työryhmät toimivat hallituksen ja toimiston asiantuntijatukena.

Yhdistyksen vaikuttamistoiminta, kehittämistoiminta sekä viestintä kytkeytyvät toiminnallisesti tiiviisti toisiinsa, vaikka niitä esitellään osin erikseen tässä toimintasuunnitelmassa. Yhdistyksen vaikuttamistoimintaa hahmotettiin vuonna 2024 sekä ulkoisen vaikuttamisviestinnän että sisäisen viestinnän näkökulmasta. Ulkoista vaikuttamisviestintää ovat Kansanopistoyhdistyksen tavoitteiden näkyväksi tekeminen, osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun, vaikuttaminen ja kannanmuodostus koulutuspoliittisiin päätöksiin sekä vaikuttaminen lainsäädäntöön, eduskunnan ja viranomaisten valmistelutyöhön. Sisäisellä vaikuttamisviestinnällä pyritään huolehtimaan siitä, että kansanopistojen henkilökunta on ajan tasalla keskeisistä muutoksista toimintaympäristössä ja ajankohtaisista asioista sekä kykenee uudistamaan kansanopistojen tehtäviä ja toimintaa ajanmukaisesti.

Yhdistys tekee laajaa sidosryhmätyötä ja osallistuu ajankohtaisiin työryhmiin ja verkostoihin. Osana vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen yhteistyötä Kansanopistoyhdistys osallistui Suomen kestävän kehityksen toimikunnan työhön.

Yhdistys osallistui tiiviisti Vapaa Sivistystyö ry:n toimintaan ja vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen yhteistyöhön. Yhdistys oli edustettuna opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa vapaan sivistystyön yhteistyöryhmässä. Yhdistys osallistui myös Opetushallituksen toisen asteen yhteishaun kehittämistyöryhmän työhön sekä OKM:n toisen asteen uudistamisen seurantar ryhmään. Vaikuttamisen yhteistyötä tehtiin myös muiden sivistysjärjestöjen, mm. Sivistystyönantajien, OAJ:n ja AMKEN, kanssa.

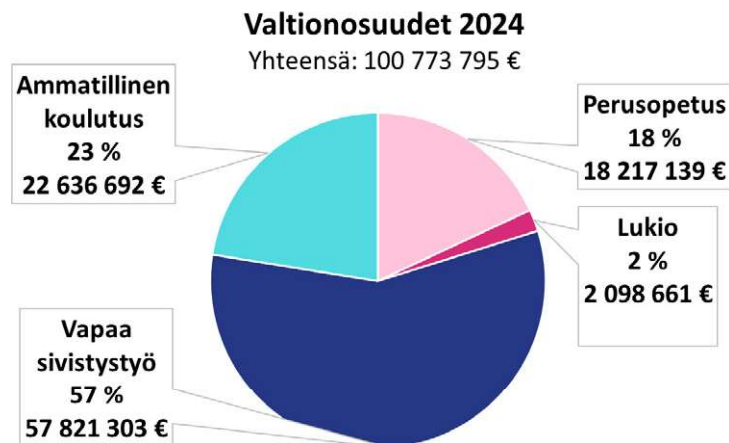
Vuoden 2024 lopussa käynnistyi Koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toteuttamana vapaan sivistystyön yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskeva arviointitutkimus. Yhdistys osallistui sen käynnistämiseen. Vuoden aikana yhdistys osallistui myös opetus- ja kulttuuriministeriön vapaan sivistystyön tilastoinnin kehittämissivuston toimintaan.

Kansanopistoyhdistys kokoaa kansanopistojen toimintaa koskevaa tietoa kattavasti. Tietoa hyödynnetään yhdistyksen vaikuttamistyössä sekä kehittämistoiminnassa. Yhdistys on päivittänyt laatimaansa tiedonkeruun vuosikelloa suhteessa strategiaan tavoitteisiin 2024 aikana. Yhdistyksen hallituksen asettama taloustyöryhmä on laatinut vuoden 2024 aikana koonteja erityisesti kansanopistojen rahoitukseen, suoritemääriin ja toiminnan laajuuteen liittyen. Osa niistä esitetään tässä toimintakertomuksessa.

KANSANOPISTOVERKOSTO, RAHOITUS, SUORITTEET JA OPIKELIJAMÄÄRÄT

Vuonna 2024 kansanopistojen ylläpitäjiä oli 74, joista pääosa on yksityisiä. Kuntien tai kuntayhtymien ylläpitämiä kansanopistoja oli 8.

Kansanopistojen valtionosuusrahoitus muodostuu eri koulutusmuotojen rahoituksesta. Kansanopistojen rahoitus oli valtion budjetissa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alalla. Eri koulutusmuotojen valtionosuusrahoitus jakautui vuonna 2024 alla olevan kuvaajan mukaisesti.

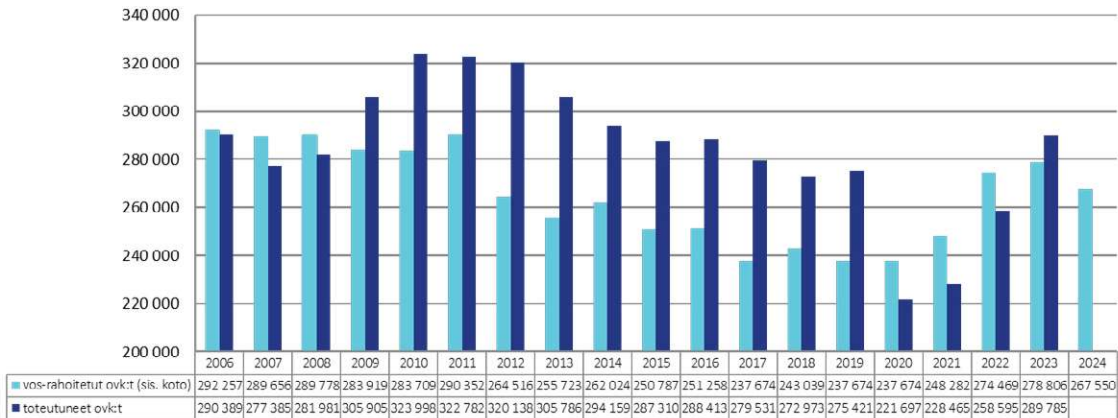
Kansanopistojen kokonaisrahoitus kasvoi vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna noin 3 miljoonaa euroa. Vapaan sivistystyön rahoitukseen kohdistui muutoksia, jotka liittyivät pääministeri Orpon hallitusohjelman linjauksiin. Hallitus vähensi kansanopistojen vapaan sivistystyön valtionosuusrahoitusta vuodesta 2024 alkaen 2 milj. euroa. Hallitus lisäsi Opistovuosi-koulutuksen rahoitusta 3 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi ruotsinkieliseen kotoutumiskoulutukseen kohdentui lisäys, jonka vaikutus oli valtionosuuksina noin 0,5 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen rahoituksessa oli myös pientä kasvua vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Seuraavassa kuviossa on kuvattu kansanopistojen vapaan sivistystyön opiskelijaviikkojen kehitystä.

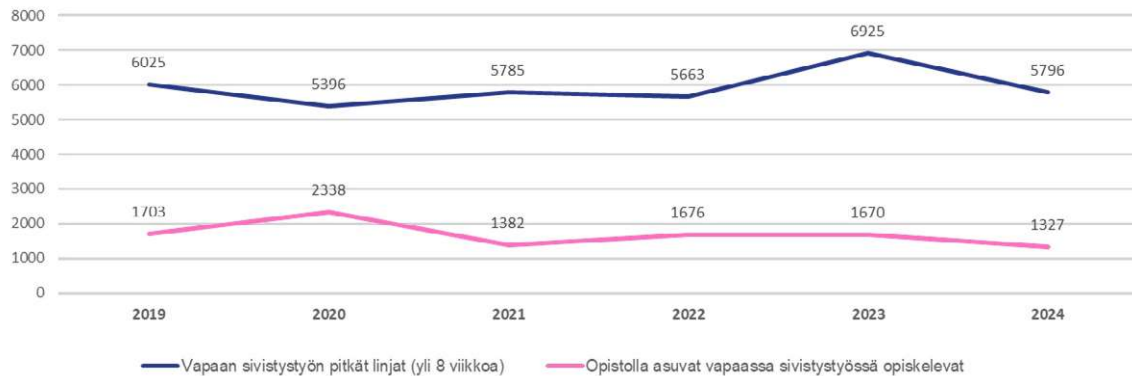
Vuonna 2024 rahoitettavien vapaan sivistystyön opiskelijaviikkojen määrä on edellisvuotta pienempi joh-

tuen hallituksen tekemästä rahoitusleikkauksesta. Hallituksen päättämä vapaan sivistystyön rahoituksen vähennys tehtiin vähentämällä suoritteita. Yhdistys osallistui neuvotteluihin, jotka koskivat rahoituksen vähentämisen tapaa ja vaikutuksia. Vuoden 2024 suoritoteuma ei ole toimintakertomusta kirjoitettaessa tiedossa, mutta toteutuneiden opiskelijaviikkojen määrä on kasvanut koronavuosien jälkeen. Erityisesti maahanmuuttajakoulutuksen suoritteet ovat vapaassa sivistystyössä kasvaneet runsaasti. Ne muodostavat jo noin kolmasosan vapaan sivistystyön kokonaissuoritemäärästä. Kansanopistoyhdistys kerää vapaan sivistystyön pitkien linjojen opiskelijamäärän syyskuun laskentapäivän 20.9. mukaisesti. Alla olevassa kuvassa esitetään vapaan sivistystyön pitkien linjojen opiskelijamäärien ja asuntolassa asuvien määrien kehitys ajalla 2019–2024.

Opiskelijaviikkojen kehitys vuosina 2006-2024

VST pitkät linjat: opiskelijamäärät ja opistolla asuvat opiskelijat 2019–2024 laskentapäivänä 20.9.

Vuoden 2024 tiedoista ilmenee, että syksyllä 2024 oli vähemmän opiskelijoita vapaan sivistystyön pitkissä koulutuksissa kuin edeltävänä vuonna samaan aikaan. Myös opistojen asuntolassa asuvien määrä on laskenut edellisvuodesta. Kansanopistoyhdistyksen hallitus on käsitellyt opiskelijamäärän vähentymistä. Sen katsottiin johtuvan osin siitä, että yliopistojen hakujärjestelmän muutos on johtanut siihen, että yhä useampi nuori korottaa ylioppilastutkinnon arvosanoja korkeakouluopintoihin päästäkseen. Myös pienevät ikäluokat nuorissa aikuisissa alkanevat näkyä kansanopistojen opiskelijamäärissä. Vuoden 2023 opiskelijamäärissä näkyy erityisesti maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrän kasvu. Kansanopistoyhdistyksen hallitus on pitänyt keskeisenä, että kansanopistojen tehtäviä kehitetään siten, että opiskelijamäärien kehitys olisi tasapainossa. Tärkeäksi on nähty, että kansanopistoissa opiskelee eri-ikäisiä ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä. Yhdistyksen hallitus on pitänyt oleellisena strategiatyössään vuonna 2024, että kansanopistojen tehtäviä kehitetään uudistavalla otteella ja yhteiskunnallisiin haasteisiin aktiivisesti tarttuen. Tätä varten yhdistyksen hallitus asetti Muutoslaboratorio-työryhmän pohtimaan uudistavalla ja kokeilevalla otteella uudenlaisia tehtäväkokonaisuuksia, joihin kansanopistoverkosto voisi tarttua. Kansanopistoyhdistys esitti ja kehitti aktiivisesti vuonna 2024 uusia tehtäväkokonaisuuksia kansanopistoille. Tätä työtä on kuvattu tämän toimintakertomuksen eri osioissa.

KANSANOPISTOJEN TOIMINTAEDELITYKSIIN JA RAHOITUKSEEN VAIKUTTAMINEN

Kansanopistoyhdistys on toimintavuoden aikana vaikuttanut kansanopistojen rahoituksen ennakoitavuuteen. Tehtävä ei ole ollut helppo laajojen säästötoimenpiteiden kohdentuessa eri yhteiskunnan toimintasektoreille.

Kansanopistoyhdistys vaikutti toimintavuoden 2024 aikana aktiivisesti kansanopistojen tehtäviin ja rahoitukseen. Yhdistys tapasi eduskuntaryhmiä, työministerin ja opetusministerin sekä heidän esikuntaansa. Yhdistys osallistui rahoitusta koskeviin viranomaisneuvotteluihin. Kansanopistoyhdistys otti kantaa talousarviovalmisteluun sekä julkisen talouden kehysten valmisteluun. Se oli vuoden 2024 aikana kuultavana ja antoi kirjalliset lausunnot eduskunnan sivistysvaliokunnalle sekä valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tie-

dejaostolle julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025–2028 ja talousarviosta vuodelle 2025.

Kansanopistojen rahoitukseen vaikuttamisen painopisteenä oli koulutukseen kohdentuvien lisäleikkausten torjuminen valtion hankalassa taloustilanteessa. Tässä onnistuttiin vapaan sivistystyön perusrahoituksen osalta vuoden 2025 talousvaikuttamisessa. Kansanopistoyhdistys painotti vaikuttamistyössään, että mikäli rahoitusta vapaan sivistystyön perustehtävistä vähennettäisiin, mahdollisuudet kohdentaa koulutusta heikoimmassa asemassa oleville heikkenisivät. Yhdistys katsoi, että jo tehty rahoituksen vähentäminen on ristiriidassa hallituksen demokratian vahvistamiseen, työllisyyden parantamiseen ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseen sivistyksen keinoin liittyvien tavoitteiden kanssa.

Hallitusohjelman perusteella valmistelussa oli vuoden aikana myös muutoksia kotoutumiskoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen sekä avoimen korkeakoulutuksen rahoitusmalleihin ja rahoitukseen. Kansanopistoyhdistys toi vaikuttamistyössään esille, että kansanopistot ovat monialaisia koulutuksen järjestäjiä, ja nämä kaikki muutokset koskevat niiden toimintaa. Yhdistys painotti kannanotoissaan koulutuksen rahoituksen ennakoitavuutta, jotta järjestäjät voivat suunnitella toimintaansa.

Järjestöjen voimakkaasta vastustamisesta huolimatta pääministeri Orpon hallitus päätti vuodelle 2025 kohdentuvista ammatillisesta koulutusta koskevista rahoitusleikkauksista. Hallitus päätti kohdentaa vuodesta 2025 alkaen rahoituksen leikkauksen erityisesti aikuisten koulutukseen ja aiemman tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden koulutukseen. Kansanopistojen järjestämästä ammatillisesta koulutuksesta noin 60 % suuntautuu aikuisille. Rahoituksen vähenemä oli kansanopiston toimintaprofilista riippuen noin 5–10 % rahoituksesta.

Kansanopistojen rahoitusta ja sen määräytymistä käsiteltiin yhdistyksen jäsenille suunnatuissa tilaisuuksissa sekä kansanopistojohdolle järjestetyssä koulutuksessa. Jäsentilaisuuksissa keskustelua herättivät maahanmuuttajakoulutuksen rahoitus, etäopetuksen järjestäminen, ylläpitämisluvan sijaintipaikkakuntaa koskevat määräykset, kustannuskehitys sekä ammatillisen koulutuksen asema kansanopistoissa. Kansanopistojohdon koulutuksessa käsiteltiin perus-

teellisesti rahoituksen määräytymisperusteita eri koulutusmuodoissa, suoritteiden muodostumista sekä yleisesti lainsäädäntöä. Yhdistys osallistui vapaan sivistystyön yhteistyöryhmässä viranomaisten kanssa keskusteluun rahoituksesta ja suoritteista. Yhdistys tapasi säännöllisesti opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen virkahenkilöitä kansanopistojen rahoitusta koskevista asioista.

TOISEN ASTEEN UUDISTAMINEN

Toisen asteen koulutuksen uudistaminen käynnistyi syksyllä 2023 ja uudistusta koskevat esitykset etenivät vuoden 2024 aikana eduskuntakäsittelyyn. Ammatillisen koulutuksen osalta laaditut säädösmuutokset ovat merkittäviä. Muutoksia tehtiin erityisesti toiminnanohjaukseen, rahoitukseen sekä oppimisen tukeen. Osana toiminnanohjauksen uudistamista toteutetaan kahdeksan vuotta kestävä toiminnanohjauksen kokeilu ajalla 1.1.2026–31.12.2033. Kokeiluun valitaan 40 koulutuksen järjestäjää. Osana kokeilua muutetaan järjestämislupasääntelyä. Muutokset koskevat osin kaikkia järjestäjiä. Myös ammatillisen koulutuksen rahoitukseen tehtiin merkittäviä muutoksia.

Eduskunta hyväksyi säädösesitykset 30.12.2024. Kansanopistoyhdistys vaikutti uudistukseen ottamalla kantaa valmistelutyöhön ja säädösesityksiin niiden eri käsittelyvaiheissa. Yhdistys osallistui opetus- ja kulttuuriministeriön tilaisuuksiin ja järjesti kansanopistoille neuvottelupäivän uudistuksen sisällöistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa uudistuksen seurantarivissä yhdistystä edusti hallituksen jäsen, rehtori Tatja Karvonen. Vaikuttamistyön tukena toimi yhdistyksen hallituksen asettama toisen asteen koulutuksen työryhmä.

Kansanopistoyhdistys piti uudistuksessa ongelmallisenä sitä, että esitys ei kokonaisuutena sisältänyt visiota ammatillisen koulutuksen kehittämisestä. Lisäksi esityksessä otettiin vain vähäisesti kantaa siihen, miten niiden koulutuksen järjestäjien, jotka eivät ole mukana kokeilussa, toiminta muuttuu kokeilun myötä. Yhdistys katsoi, että kokeilun vaikutukset ulottuvat myös niihin järjestäjiin, jotka eivät ole konkreettisesti mukana kokeilussa. Yhdistys toi säädösvalmistelun aikana esille, että kansanopistot ovat monimuotoisia koulutuskeskuksia, joiden järjestämää ammatillista koulutusta tulee tarkastella kokeiluajana erikseen vapaan sivistystyön, aikuisten perusopetuksen, kotou-

tumiskoulutuksen, kansanopistolukion ja avoimen korkeakouluopetuksen muodostaman kokonaisuuden kannalta.

Yhdistys esitti sivistysvaliokunnalle, että eduskunta tekee toimenpideoitteen kokeilun etenemisen seuraamisesta sekä siitä, kuinka kokeilun ulkopuolella olevien koulutuksen järjestäjien toimintaedellytykset ja kehittymismahdollisuudet turvataan kokeilun aikana. Eduskunta päätti, että *”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ammatillisen koulutuksen kokeilun etenemistä ja arvioi kokeilulain puolivälissä uudistuksen vaikutuksia ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkostoon ja järjestäjien toimintaedellytyksiin”*.

Yhdistys piti rahoitusjärjestelmän selkeyttämistä tervetulleena. Myös rahoituksen muuttumisen siirtymävaihe lainsäädännössä katsottiin yhdistyksessä myönteiseksi. Yhdistys toi kuitenkin esiin huolensa siitä, että rahoitusmalli palkitsee nopeasta koulutuksen suorittamisesta ja myös tutkintoa pienempien kokonaisuuksien tekemisestä. Kansanopistoyhdistys esitti lausunnoissaan huolensa heikoimpien opiskelijoiden opiskelupolusta huolehtimisesta sekä osaamisen hyvin tarkkarajaisesta kohdentamisesta tilanteessa, jossa työelämässä tarvittava osaaminen muuttuu nopeasti.

Osana toisen asteen uudistusta myös lukiokoulutusta koskevaa säädösperustaa muutettiin vuoden 2024 aikana. Kansanopistoyhdistys lausui asiasta ja seurasi valmistelutyötä oman työryhmänsä asiantuntijoiden avulla. Säädösmuutoksia tehtiin erityisesti oppimisen tukeen.

KANSANOPISTOJEN KOULUTUSTEHTÄVÄT KOULUTUKSEN SIIRTYMÄVAIHEISSA

Yhdistys esitti eduskuntavaalien alla ja hallitusohjelmaneuvoittelujen yhteydessä, että kaikille tulisi varmistaa sujuva siirtymä eteenpäin koulutuspolulla vahvistamalla kansanopistojen roolia koulutuspolun kriittisissä nivelvaiheissa. Yhdistys on vuoden 2024 aikana jatkanut vaikuttamistyötä kansanopistojen uusien tehtävien tunnistamiseksi ja vahvistamiseksi koulutuksellisissa siirtymävaiheissa. Yhdistyksen hallituksen asettama Sujuvat siirtymät -työryhmä työskenteli vuoden 2024 erityisesti perusasteen ja toisen asteen nivelvaiheeseen sijoittuvan Opistovuosi-koulutuksen laajentamisen eteen sekä toisen asteen ja korkeakoulutuksen nivelvaiheeseen sijoittuvan

kansanopistojen korkeakoulutukseen valmistavan koulutuksen rakentamiseksi.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa kansanopistojen oppivelvollisille suunnattuun Opistovuosi-koulutukseen lisättiin hallitusohjelmakaudelle vuosittain 3 milj. euroa. Tämä oli yhdistyksen vaikuttamistyön tavoite ja 3 milj. euron lisäys mahdollistaa koulutuksen laajentamisen. Suomen hallitus käsitteli asiaa myös kehysriihessä keväällä 2024 ja teki kohdennuksia rahoituksen käyttämiseen lukuvuonna 2025–2026. Yhdistys osallistui neuvotteluihin rahoituksen määräytymisestä ja piti keskeisenä mahdollisuutta laajentaa koulutuksen tarjontaa eri puolille Suomea. Yhdistys seurasi Opistovuosi-koulutuksen opiskelijamääriä ja ne kasvoivat suhteessa aiempaan vuoteen. Opistovuosi-koulutuksen yhteiskunnallinen tehtävä on selkeytynyt ja koulutukseen osataan myös ohjata aiempaa paremmin. Yhdistys järjesti tilaisuuksia Opistovuosi-koulutuksesta opinto-ohjaajille ja kansanopistojen henkilöstölle. Koulutusta käsiteltiin yhdistyksen jäsenille suunnatuissa vuosittaisissa tilaisuuksissa. Yhdistyksen taloustyöryhmä teki rahoituksen ja suoritteiden analyysiä Sujuvat siirtymät -työryhmän käyttöön.

Suomalaisessa koulutuspolitiikassa on keskusteltu laajasti koulutustason laskusta. Tavoitteena on korkeakoulutustason nostaminen. Kansanopistoyhdistyksessä on katsottu, että kansanopistot voisivat toiminnallaan edistää tavoitetta. Yhdistyksen toimisto ja hallitus esittelivät kansanopistojen mahdollisuuksia tukea korkeakoulutustason nostamista Suomessa eri puolueiden kansanedustajille ja ryhmäkansliolle sekä tiede- ja kulttuuriministerin esikunnalle keväällä 2024. Sujuvat siirtymät -työryhmä laati esityksen KOVA-koulutuksesta (kansanopistojen korkeakouluun valmistavasta koulutuksesta) ja sitä esiteltiin Avoimen korkeakouluopetuksen päivillä marraskuussa 2024. Se sai tilaisuudessa hyvän vastaanoton. Sujuvat siirtymät -työryhmässä laadittiin pohjaa myös yhteiselle vaikuttavuuskyselylle, jonka avulla voitaisiin selvittää laajemmin kansanopistojen toteuttaman koulutuksen vaikutuksia korkeakoulupolun näkökulmasta.

MAAHANMUUTTAJIEN KOULUTUS, AIKUISTEN PERUSTAIKOT JA TULEVAISUUSTAIKOT

Kansanopistoilla on laaja osaaminen sekä pitkä kokemus maahanmuuttaneiden koulutuksen järjestämisessä. Yhdistys toi vuoden aikana vahvasti esille, että kansanopistojen järjestämällä maahanmuuttajakoulutuksella tuetaan sekä tavoitteita työperäisen maahanmuuton edistämiseksi että heikossa asemassa olevien opiskelumahdollisuuksia. Hallitusohjelman kehyspäättökseen sisältyi kansanopistojen näkökulmasta hankala kirjaus. Sen mukaisesti tulisi toteuttaa kotoutumiskoulutuksen kokonaisuudistus, jonka tavoitteena olisi keskittää kotoutumiskoulutuksen tehtävät ja rahoitus yhteen kanavaan. Tehtävä on ollut vuoden 2024 aikana erityisen paljon esillä johtuen työllisyyspalvelujen uudistamisesta ja kotoutumiskoulutusta koskevien hallitusohjelmakirjausten toimeenpanon suunnittelusta.

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin edellisellä hallituskaudella laadittua työvoimapalvelu-uudistusta, joka astui voimaan 1.1.2025. Uudistus muutti myös kotoutumispalvelujen järjestämistä merkittävällä tavalla. Jatkossa kotoutumishjelma on kuntien vastuulla valtion ELY-keskusten sijaan. Kuntien velvollisuutena on huolehtia, että kotoutumiskoulutusta on alueella tarjolla riittävästi ja että alkuvaiheen palvelut järjestetään. Vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan säädöskokonaisuuteen sisältyy kuitenkin edelleen mahdollisuus järjestää työvoimapolitiikkaa koulutusta (kunnat valitsevat järjestäjät) ja omaehtoista kotoutumiskoulutusta (vapaan sivistystyön oppilaitokset osana koulutuslainsäädäntöä). Vapaan sivistystyön lakiin on kirjattu oppilaitoksille tehtäväksi järjestää kotoutumissuunnitelman mukaista koulutusta ja kansanopistoille lisäksi oppivelvollisuuslakiin järjestää kotoutumiskoulutusta ja lukutaitokoulutusta sitä tarvitseville oppivelvollisille. Valtion talousarviossa vapaan sivistystyön momentilla kohdennetaan oppilaitosten koulutukseen valtionosuusrahoitus, joka määräytyy toteutetun koulutuksen volyymin perusteella rahoituksen ollessa 100 % suoritetta kohden.

Keväällä 2024 käynnistettiin valmistelevat toimet kotoutumiskoulutuksen kehittämiseksi työ- ja elinkeinoministeriössä. Kansanopistoyhdistys esitti kevään 2024 aikana, että vapaan sivistystyön roolia tulisi kotoutumisessa vahvistaa. Yhdistys kiinnitti kannanotoissaan huomiota siihen, että eduskunta on ottanut useita kertoja kantaa vapaan sivistystyön oppilaitosten roolin vahvistamiseen ja myös hallitusohjelmassa linjattiin, että oppilaitosten kokemusta ja osaamista kotoutumisen kehittämisessä tulee hyödyntää. Valmistelutyössä painotettiin työllisyyspolitiikan näkökulmaa ja nähtiin kotoutumista edistävän koulutuksen olevan työvoimapolitiittinen toimenpide. Kevään aikana yhdistys otti kannanotoillaan asiaan laajasti kantaa ja oli yhteydessä opetusministerin esikuntaan sekä yleisesti kansanedustajiin. Yhdistys tapasi asiassa työministeri Arto Satosen elokuun alussa 2024.

Syksyllä 2024 työ- ja elinkeinoministeriössä asetettiin työryhmä valmistelemaan kotoutumiskoulutuksen uudistusta. Asettamiskirjeessä todettiin, että kansanopistojen aseman turvaamisesta kotoutumiskoulutuksen järjestäjänä huolehditaan. Työryhmä teetti Owl Groupilla kotoutumiskoulutuksen rahoitusta koskevan selvityksen. Yhdistys osallistui selvitykseen informantina. Selvityksen tuloksia ei julkaistu vuoden 2024 aikana. Uudistuksen alustavia linjauksia esittelevä taustamuistio julkistettiin kuitenkin 3.12.2024 TEM:n ja OKM:n järjestämässä kuulemistilaisuudessa. Kuulemistilaisuuden taustamuistiossa todettiin, että ministerit ovat alustavasti linjanneet uudistuksen jatkovalmistelun perusteeksi mallin, jossa kunnat valitsevat kotoutumiskoulutuksen järjestäjät eikä omaehtoista kotoutumiskoulutusta järjestettäisi lainkaan. Lisäksi uudistukselle asetettiin 15 milj. € säästöedellytys. Säästötavoite on suurempi kuin vapaan sivistystyön kotoutumiskoulutukseen valtion talousarviossa kohdennettu vuotuinen rahoitus. Uudistus tulisi voimaan 1.1.2027 säästöineen. Yhdistys oli kuultavana kuulemistilaisuudessa ja otti kantaa uudistuksen suuntaan loppuvuonna 2024. Yhdistyksen hallitus ja kansanopistot osallistuivat laajasti vaikuttamistyöhön. Yhdistyksessä katsottiin, että mikäli uudistus toteutuu työ- ja elinkeinoministeriön tausta-aineiston mukaisesti, on sillä hyvin vakavia vaikutuksia. Se tarkoittaisi yhdistyksen näkemyksen mukaan käytännössä seuraavaa:

- Merkittävä muutos koulutuslainsäädännössä: kotoutumiskoulutus ei ole enää osa suomalaista koulutusjärjestelmää.

- Kotoutujien koulutusmahdollisuudet ja koulutuksen saavutettavuus heikkenevät merkittävästi.
- Oppilaitosten toiminta vaarantuu/lakkaa ja palvelutarjonta vähenee: 21 kansanopiston rahoitus vähenee yli 30 %.
- Kunnille ei siirry uusia resursseja, mutta niiden koulutuksen järjestämistehtävät laajenevat.
- Oppivelvollisten palvelut heikkenevät, ja erot osamisessa kasvavat.

Kansanopistojen opiskelijamäärissä näkyy, että maahanmuuttaneiden koulutustarve on eri puolilla Suomea suurta. Yhdistys vetosi, että laadukkaiden ja monipuolisten kotoutumismahdollisuuksien säilyttämiseksi tehtävän poistaminen vapaan sivistystyön laista ja rahoituksen vähentäminen jätetään tekemättä. Yhdistys esitti, että saavutettavat koulutuspalvelut kotoutujille ja maahanmuuttaneille voidaan toteuttaa varmistamalla kotoutujien koulutukselle kaksi järjestämismuotoa: Osana koulutusjärjestelmää järjestettävä koulutus (vapaan sivistystyön oppilaitokset, aikuisten perusopetuksen järjestäjät) ja osana työllisyyspalveluja järjestettävä koulutus (kunnat valitsevat järjestäjät). Vuoden 2024 päättyessä asia oli edelleen avoinna. Tilannetta voi koulutuspoliittisessa valmistelussa pitää poikkeuksellisenä, sillä oppilaitokset toimivat voimassa olevan säädösperustan ja rahoitusta koskevien määräysten mukaan ja samanaikaisesti valmistelutyössä pohditaan rahoituksen poistamista käytännössä jo toteutetulta koulutukselta. Kansanopistoyhdistys kutsui joulukuussa kaikki sidosryhmänsä sekä kansanopistot yhteiseen vaikuttamistyöhön. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen joulun alla julkaisemalla mediatiedotteella saatiin paljon julkisuutta ja tiedotusvälineet kiinnittivät asiaan laajasti huomiota.

Myös ukrainalaisten koulutukseen liittyi vuoden 2024 aikana paljon vaikuttamistyötä. Vuonna 2023 kansanopistoissa oli runsaasti kotoutujaopiskelijoita. Tällä oli vaikutusta yhdistyksen vaikuttamistyöhön vuonna 2024. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan kuuluvan koulutuksen rahoitus lasketaan perustuen aiemmin toteutettuun koulutukseen. Se on siten tulosperusteinen. Vuoden 2023 toteutettu koulutus on vuoden 2025 perusteena. Vuoden 2024 aikana yhdistys vaikutti jatkuvasti siihen, että valtion talousarviossa olisi huomioitu ukrainalaisten opiskelijoiden runsas määrä kansanopistoissa siten, kun hallitus kehysriehessä vuonna 2022 päätti. Tuolloisen päätöksen mukaan

ukrainalaisten koulutustarpeeseen voitaisiin reagoida kasvattamalla tarvittaessa talousarvion määrärahaa. Pääministeri Orpon hallitus ei kuitenkaan päättänyt nostaa määrärahaa yhdistyksen ja kansanopistojen lukuisista esityksistä huolimatta. Suoritteita oli vuodelta 2023 vapaan sivistystyön oppilaitoksissa niin paljon, että valtionosuuspäätöksissä rahoitusta jouduttiin suhteuttamaan alaspäin yli 40 %, mikä tarkoitti sitä, että osa toteutetusta koulutuksesta ukrainalaisille sotaa paenneille jäi kansanopistojen itsensä maksettavaksi. Asiasta keskusteltiin myös opetusministerin ja hänen esikuntansa kanssa, mutta tuloksetta.

Yhdistys otti edellä kuvatuissa kysymyksissä kantaa myös valtiontalouden kehysten, talousarvion 2025 ja lisätalousarvioiden valmisteluun. Yhdistys esitti lausunnoissaan eduskunnalle edellisten lisäksi, että kotoutumisajan ylittäneiden koulutuksen rahoitukseen kiinnitettäisiin huomiota ja mahdollistettaisiin myös heidän opiskelunsa vapaan sivistystyön maksuttomassa omaehtoisessa kotoutumiskoulutuksessa yhteiskunta- ja työllistymisvalmiuksien parantamiseksi. Pääministeri Orpon hallitus lisäsi yhdistyksen esitystä vastaavasti 5 milj. euroa vapaan sivistystyön valtionosuusrahoitukseen kehysriihessä keväällä 2024. Lisäys kohdennettiin maahanmuuttajavanhempien ja erityisesti naisten aseman parantamiseen. Yhdistys piti kohdennusta erinomaisena, sillä vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on erityisen hyvät valmiudet tukea kohderyhmän oppimista. Yhdistys piti tärkeänä myös, että vapaan sivistystyön lainsäädäntöä kehitettäisiin niin, että kotoutumisajan ylittäneet voisivat myös opiskella maksuttomassa koulutuksessa. Talousarviokäsittelyssä syksyllä valtionosuus muutettiin kuitenkin valtionavustukseksi ja kohdennettiin tarkasti vain kotoutumisajan ylittäneiden naisten koulutukseen. Yhdistys piti rahoituslisäystä edelleen tärkeänä, mutta katsoi, että muutos olisi tullut tehdä valtionosuusrahoitukseen laajemman vaikuttavuuden aikaansaamiseksi.

Yhdistyksen hallituksen asettama Aikuisille osaamista -työryhmä toimi vuoden 2024 aikana käsitellen erityisesti aikuisten perustaitoja käsittelevien koulutusten toteuttamista kansanopistoissa. Loppuvuodesta julkaistiin aikuisten perustaitoja OECD-maissa koskevan PIAAC-tutkimuksen tuloksia. Suomessa aikuisten perustaidot olivat kokonaisuutena hyvällä tasolla, mutta siitä huolimatta Suomessa on edelleen lähes 500 000 aikuista, joilla on puutteita yhdellä tai useammalla tutkimuksessa selvitetystä perustaidoista. Yhdistys on esittänyt, että Suomessa tulisi toteuttaa aikuisten perustaitoihin liittyvä toimintaohjelma. Erilaisten perus- ja tulevaisuustaitojen koulutuksessa kansanopistoilla olisi mahdollisuuksia rakentaa uudenlaista toimintaa. Aikuisille osaamista -työryhmä toimi myös yhdistyksen koordinoiman hankkeen ohjausryhmänä. Hanketta on kuvattu kehittämistoiminnan yhteydessä. Aikuisille osaamista -työryhmä käsitteli myös vapaan sivistystyön osaamismerkkejä, jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta sekä ylipäätään aikuiskoulutuspolitiikkaa Suomessa. Yhdistyksen hallituksessa ja työryhmässä oli vuoden aikana esillä se, että Suomessa ei tällä hetkellä ole yhtenäistä visiota tai strategiaa aikuisten osaamisen kehittämiseksi. Aikuisten mahdollisuuksia oppia on tarkasteltu lähinnä vain työn ja työllisyyden näkökulmasta ja siiloutuneesti. Toimintavuoden aikana myös aikuiskoulutustuki poistui pääministeri Orpon hallituksen linjauksen mukaisesti. Kansanopistoyhdistys on kannanotoissaan ilmaissut huolensa useista samanaikaisista aikuisten opiskelumahdollisuuksia koskevista heikennyksistä. Aikuisten mahdollisuuksia vaihtaa alaa ei tulisi heikentää, sillä työnmurros ja työurien pidentäminen edellyttävät uudelleen kouluttautumista ja joustavaa siirtymistä alalta toiselle.

4. KEHITTÄMISTOIMINTA JA KANSANOPISTOJEN YHTENÄISYYS

KANSANOPISTOYHDISTYKSEN kehittämistoiminnalla tuetaan kansanopistojen koulutustehtävän uudistamista ja laadun vahvistamista sekä henkilöstön osaamista. Kehittämistoiminnan tavoitteena on lisätä kansanopistojen valmiuksia palvella erilaisia kohderyhmiä ja toteuttaa uudenlaisia sivistystehtäviä. Kansanopistoyhdistyksen kehittämistoiminnalla vaikutetaan siihen, että kansanopistokenttä on sivistyspedagogiikaltaan yhtenäinen. Yhdistys vahvistaa sivistyskeskustelua ja kansanopistojen pohjoismaista sivistysperinnettä. Kansanopistoyhdistys edistää kaksikielisyyttä ja monikulttuurisuutta toimintakentällään.

Vuoden 2024 aikana yhdistys järjesti 52 tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 1782 henkilöä.

Kansanopistoyhdistyksen vuosittaisten tilaisuuksien palautteiden keskiarvo oli 9 vuonna 2024 kouluvosana-asteikolla 4–10. Seuraavassa palautteiden keskiarvot on esitetty tilaisuuksittain.

- Kansanopistojen rehtoripäivät 4.–5.4.2024, JHL-opisto, Helsinki, 8,9
- Kansanopistopäivät 6.–7.6.2024, Rovala-Opisto, Rovaniemi, 9
- Kansanopistokokous 9.–10.10.2024, STEP-koulutus, Järvenpää, 9
- Hallinto- ja talouspäivä 3.12.2024, Paasitorni, Helsinki, 8,9

Yhdistys tuki kansanopistojen henkilöstön osaamista järjestämällä webinaareja seuraavista teemoista: Opistovuosi oppivelvollisille -koulutuksen ajankohtaiset teemat ja kehittämistarpeet, Kansanopistojen kansainvälistymismahdollisuudet Erasmus+ ja Nordplus -ohjelmissa, Kopioston tekijänoikeudet ja PIAAC II -tulokset ja kansanopistojen perustaitokoulutukset.

Yhdistys tarjosi opistotyöhön liittyvää neuvontapalvelua jäsenilleen sekä ylläpiti Peda.net-oppimisympäristöä, jonne yhdistys kokoaa koulutusmateriaalia kansanopistojen henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi.

KANSANOPISTOJEN UUDISTUMISKYVYN VAHVISTAMINEN

Vuoden 2024 aikana Kansanopistoyhdistyksen kehittämistoiminnassa vahvistettiin kansanopistojen uudistavaa ja kestävää toimintakulttuuria. Tulevaisuuskuvat toimivat perustana yhdistyksen vaikuttamis-, kehittämis- ja viestintätöille, ja niiden avulla kansanopistojen strategista suunnittelua ja kehitystä ohjattiin valtakunnallisesti kohti yhteisiä päämääriä. Vuoden aikana tuotettiin ja julkaistiin kansanopistoille suunnattu strategiakäsikirja, joka tukee oppilaitosten tulevaisuusorientoitunutta strategiatyötä. Strategiakäsikirjaa hyödynnettiin kansanopistojohtajien koulutusohjelmassa sekä Kansanopistojen rehtoripäivien työskentelyssä.

Kansanopistoyhdistyksen hallitus asetti tulevaisuuskuvien toimeenpanon suunnittelun tueksi Muutoslaboratorio-työryhmän. Sen tehtävänä oli edistää kansanopistojen tulevaisuuskuvien toteutumista: organisoimalla uudenlaisia innovaatioita tukevia dialogeja, ideoimalla uusia palveluita/koulutuksia/toimintoja, laatia kokeiluja sekä selvittää uudistusten ja hankkeiden pitkäjänteistä jalkauttamista kansanopistojen koulutustuotteiksi ja toiminnoiksi.

KANSANOPISTOJOHTAMISEN KEHITTÄMINEN

Vuoden aikana kehitettiin kansanopistojohtamista vahvistamalla yhteisiä toimintatapoja, sivistyspedagogiikkaa ja yhteisöllisyyttä. Vuonna 2024 toteutettiin Kansanopistojohtajien koulutusohjelma, jossa vahvistettiin kansanopistojohtajien osaamista kansanopistojen lainsäädännössä ja rahoituksessa, kansanopistojen roolissa ja asemassa suomalaisessa koulutusjärjestelmässä, kestävyysjohtamisessa, yhteisöllisessä ja osallistavassa johtamisessa, verkostojohtamisessa sekä asiakaslähtöisyydessä. Koulutuksen avulla edistettiin kansanopistojohtajien ydinosaamista, kuten hallinnon, talouden, henkilöstöjohtamisen ja erityisesti kansanopistopedagogiikan johtamisen osaamista. Koulutusohjelmassa kehitettiin vertaisvalmennusmenetelmää ja

työskenneltiin vertaisvalmennusryhmissä, joissa vahvistettiin kansanopistojohtajien keskinäistä avoimuutta ja vertaisoppimista. Kouluttajina toimivat Jyväskylän yliopiston koulutusjohtamisen instituutti, Suomen Ympäristöopisto SYKLI sekä Kansanopistoyhdistyksen asiantuntijat. Kansanopistojohtajien koulutusohjelmaan osallistui 80 kansanopiston johtajaa.

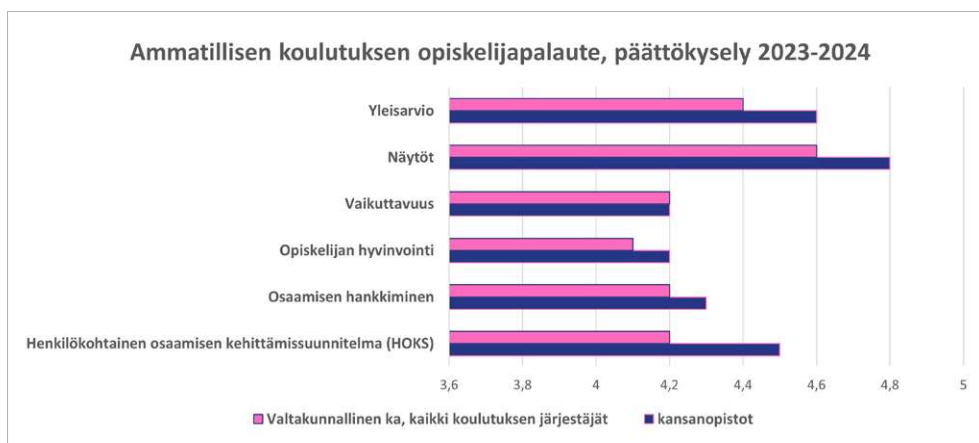
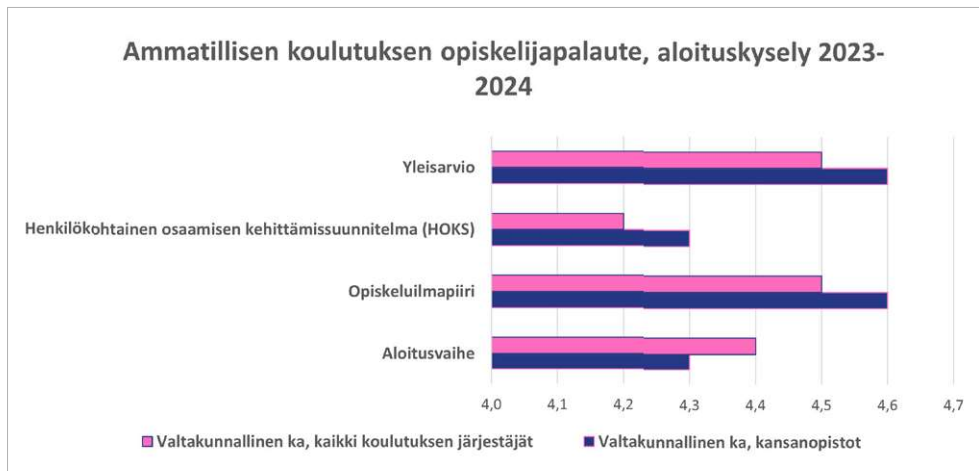
TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Yhdistys järjesti Kansanopistojen toisen asteen koulutuksen neuvottelupäivän kansanopistoille. Yhdistys toteutti kyselyn ammatillista koulutusta ja lukiokoulutusta järjestäville kansanopistoille keväällä 2024 ja täydensi tiedonkeruuta kokoamalla kansanopistojen toisen asteen koulutuksen tilastoja tietohallinto Vipusesta. Toimintavuoden aikana on nostettu esille erityisesti kansanopistojen ammatillisen koulutuksen laatu ja vaikuttavuus. Yhdistys julkaisi tilastotietoja kansanopistojen ammatillisesta koulutuksesta. Alla olevista kuvaajista voi havaita, että kansanopistojen

amatillisen koulutuksen saama valtakunnallinen opiskelijapalaute on erinomaista.

Lisäksi yhdistys selvitti koulutuksen läpäisyä sekä kansanopistossa ammatillisessa koulutuksessa opiskelleiden työllistymistä. Tulokset olivat erinomaisia suhteessa kaikkeen järjestettyyn ammatilliseen koulutukseen.

Yhdistys kehitti yhdessä kansanopistojen kanssa kansanopistojen ammatillista koulutusta Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -hankkeessa (Sokka-hanke), jossa yhdistys teki aktiivisesti yhteistyötä myös muiden ammatillisten oppilaitosten, Suomen nuorisoseurojen, Saku ry:n ja Sakki ry:n kanssa. Hanketta koordinoi Kansanopistoyhdistys ja sen kehittämistyössä oli mukana 14 kansanopistoa. Hankkeessa laadittiin kansanopistojen ammatillisen koulutuksen laatulupaus, jossa painotettiin erityisesti kohtaamiseen ja yhteisöllisyyteen perustuvaa koulutuksen järjestämistä kansanopistojen erityislaatuina.

Sokka-hankkeen avulla kehitettiin kansanopistojen roolia koulutuksellisen yhdenvertaisuuden ja yhteiskuntarauhan vahvistajana. Hankkeessa mallinnettiin opiskelijoiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelua ja hyvinvointijohtamista. Siinä otettiin käyttöön THL:n osallisuusmittari opiskelijoiden osallisuuden kokemuksen mittaamisessa. Hankeverkosto viesti laajasti hankkeen tuloksista ja kansanopistojen ammatillisen koulutuksen vahvuuksista. Hankkeessa kehittämistyötä toteutettiin vahvassa kansanopistojen yhteistyössä ja yhteiskehittämisen otteella.

MAAHANMUUTTAJAKOULUTUS

Kansanopistoyhdistys järjesti maahanmuuttajakoulutuksen neuvottelupäivän kansanopistojen henkilöstölle. Neuvottelupäivässä käsiteltiin työvoimahallinnon uudistusta, kotoutumiskoulutuksen asemaa ja rahoitusta sekä kansanopistojen vahvuuksia koulutuksen järjestäjinä. Kansanopistoilla on laaja osaaminen monikielisen väestön kouluttamisessa ja niiden tehtäviä voitaisiin laajentaa nykyisestäään. Vaikka toimintavuoden aikana kotoutumisen edistämiseen on kohdentunut monenlaisia haasteita, yhdistys käynnisti kehittämissankkeen Kansanopistojen kotoutumiskoulutuksen mallintaminen, joka jatkuu vuoden 2026 loppuun. Muutostilanteessa nähtiin erityisen keskeiseksi vahvistaa oppilaitosten roolia kotoutumisessa ja monikielisen väestön osaamista. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Hankkeen kehittämistyö käynnistyi kansanopistojen maahanmuuttajakoulutuksen vaikutavuusselvityksen suunnittelulla syksyllä 2024.

JATKUVAN OPPIMISEN PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

Yhdistys toteutti Aikuisille osaamista – kansanopistojen perus- ja digitaitokoulutusten kehittäminen -kehittämissankkeen. Hankkeessa kehitettiin aikuisten perustaitokoulutuksia asiakaslähtöisesti ja laadittiin koulutuskokonaisuus Aikuisosaaja – työelämän perustaidot ja avaintaidot. Hankkeen kehittämistyöllä vahvistettiin kansanopistojen roolia työelämässä olevien ja työttömien koulutuksen järjestäjinä. Koulutuksille laadittiin suositus niistä myönnettävistä kansallisista osaamismerkeistä koulutuksen hyväksytysti suorittaneelle opiskelijalle. Vuoden 2024 aikana 6 kansanopistoa tarjosi koulutuksia omassa koulutustarjonnassaan ja koulutuksiin osallistui 619 opiskelijaa. Lisäksi

yhdistys tuki osaamismerkkien käyttöönottoa kansanopistoissa. Kansanopistoissa myönnettiin kansallisia osaamismerkkejä vuonna 2024 yhteensä 244 kpl. Uusien koulutusten tunnettuutta lisättiin mediakampanjalla. Hankkeessa tehtiin muutoinkin säännöllistä sidosryhmäyhteistyötä Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, Jotpan, Ely-keskusten, TE-palveluiden ja muiden aikuisia ohjaavien tahojen kanssa. Yhdistys tuki kansanopistoja kansallisten osaamismerkkien käyttöönotossa myös järjestämällä opistoille Kansallisten perustaitojen pilotointiin keskittyvään ESR-rahoitushakuun liittyviä tilaisuuksia keväällä 2024. Tilaisuudet johtivat useamman yhteishankkeen suunnitteluun kansanopistokentällä.

DIGITAALISEN OSAAMISEN TUKEMINEN

Kansanopistojen tulevaisuuskuissa sekä yhdistyksen strategiassa otettiin lähtökohdaksi, että kansanopistot ovat rohkeasti ja vastuullisesti digitaalisia. Yhdistyksen strategiassa ja tulevaisuuskuissa painotettiin pedagogista toimintaa ja tekoälyn hyödyntämistä opetuksessa. Kansanopistoyhdistyksen hallituksessa digitalisaation hyödyntämistä haluttiin tarkastella erityisesti kansanopistojen vahvuuden, yhteisöllisyyden, näkökulmasta. Kansanopistojen henkilöstön osaamista uusien pedagogisten toimintatapojen käytössä ja uudistavassa pedagogiikassa tuettiin vuonna 2024 käynnistämällä Tekoäly kansanopisto-opettajan tukiälyksi -henkilöstökoulutus suomeksi ja ruotsiksi. Koulutuksessa kansanopistojen opettajat ja opetuksen suunnittelijat pääsivät oppimaan tekoälyn käyttöä opetuksen ja opetuksen suunnittelun apuvälineenä ja siten vahvistamaan digitaalisia taitojaan. Koulutukseen osallistui 84 henkilöä.

Yhdistys osallistui Opetushallituksen vapaan sivistystyön digitalisaation tavoitetila -työryhmän työhön. Yhdistys otti myös kantaa Opetushallituksen digitalisaatiota ja tekoälyä koskevaan suositusmateriaaliin lausunnollaan. Yhdistyksen Muutoslaboratorio-työryhmässä laadittiin toimenpide-esityksiä, jotka liittyivät digitalisaatioon ja tekoälyn laajempaan hyödyntämiseen kansanopistoissa. Esityksiä muotoillaan edelleen ja niitä käsitellään yhdessä kansanopistojen henkilöstön kanssa vuoden 2025 aikana.

KESTÄVYYSOSAAMISEN VAHVISTAMINEN

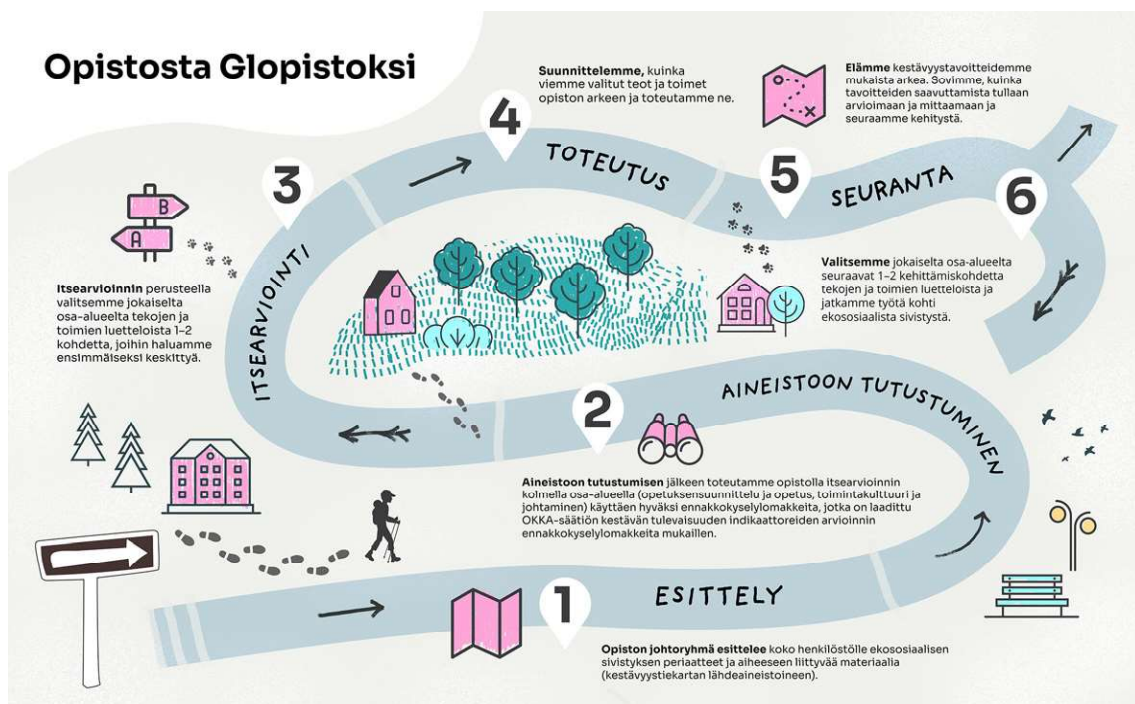
Kansanopistojen tulevaisuuskuviissa nähdään, että kansanopistot voisivat olla ekososiaalisen sivistyksen edelläkävijöitä. Yhdistyksen strategiassa painotetaan kestävyystavoitteita ja asetetaan konkreettiseksi tavoitteeksi kansanopistojen kestävä kehityksen sertifiointin runsas laajentaminen. Vuonna 2024 toteutettiin Glopisto-hanke, jossa kehitettiin uudenlainen globaalikasvatuksen koulutuskokonaisuus, tuotettiin planetaarisesti ja sosiaalisesti kestäviä oppimismateriaaleja ja -menetelmiä, toteutettiin täydennyskoulutusta kansanopistojen henkilöstölle, koottiin kestävyystiekartta, jossa määriteltiin toimenpiteitä hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä kestävä kehityksen tavoitteiden edistämiseksi. Hankkeessa laadittiin myös uudenlaisia pedagogisia menetelmiä, jotka tukevat uudistavaa oppimista ja osallisuutta. Hankkeen aineistot koottiin oppimisympäristöksi yhdistyksen peda.netiin, jossa ne ovat kaikkien hyödynnettävänä.

Erityisesti hankkeessa laaditun kestävyystiekartan odotetaan tukevan yhdistyksen strategista tavoitetta kestävyyssertifiointin laajentamisesta.

Kestävyystyön johtamista vahvistettiin osana kansanopistojohtamisen koulutusohjelmaa. Aikuisille osaamista – kansanopistojen perus- ja digitaitokoulutusten kehittäminen -hankkeessa kehitettiin kansanopistoihin Aikuisosaaja – perustaidot ja työelämän avaintaidot -koulutuskokonaisuus, joka sisältää myös kestävyysosaamista vahvistavan kurssikonaisuuden.

KANSANOPISTOLIIKKEEN YHTENÄISYYDEN VAHVISTAMINEN

Kansanopistoyhdistyksen strategiassa keskeisenä on oppivan yhteisön vahvistaminen kansanopistoissa. Toimintavuoden aikana kehitettiin erilaisia kansanopistojen yhteisiä toimintamalleja, joita on kuvattu edellä. Kansanopistojohtajien koulutushankkeessa edistettiin keskinäistä oppimista ja kollegiaalisten verkostojen syntymistä. Vuoden aikana eri henkilöstöryhmille järjestettiin tapaamisia osaamisen jakamisen ja yhteisöllisyyden tukemiseksi. Yhdistyksen toimistossa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, kuinka haastavaa on saada yhdessä kehitetyt toimintamallit pitkäaikaiseen käyttöön kansanopistoissa. Kehittämistyötä arvioitaessa yhdistyksen toimistossa tätä pidettiin keskeisenä kehittämiskohteena.

5. VIESTINTÄ, KAMPANJAT JA KANSANOPISTOJEN TUNNETTUUS

KANSANOPISTOYHDISTYS VIESTI jäsenilleen yhdistyksen järjestämistä koulutuksista, tilaisuuksista ja vaikuttamistoiminnasta. Yhdistys käytti ajankohtaisten ja nopeaa reagoitua vaativien asioiden tiedottamisessa viestintäkanavina kansanopistojen henkilökunnalle tarkoitettuja extranet-ympäristöjä. Lisäksi yhdistys käytti opistojen henkilökunnalle kohdennetussa viestinnässä sähköpostia ja tuotti kuudesti vuodessa ilmestyvän uutiskirjeen jäsenpalvelunaan.

Yhdistys tuotti Kansanopistot-tietokannan kautta tiedot opistojen koulutustarjonnasta yhdistyksen verkkosivuilla olevalle hakukoneelle ja julkaisi Kansanopistojen opinnot – Folkhögskolornas utbildningar -esitteen, johon koottiin kansanopistojen koulutustarjonta lukuvuodelle 2025–2026. Opintojulkaisu lähetettiin kansanopistojen lisäksi Suomen kaikkien lukioiden ja yläkoulujen opinto-ohjaajille, ohjaamoihin sekä muille opiskelijoita ohjaaville viranomaistahoille ja sitä jaettiin messuilla. Hakukone ja koulutusten esite saivat runsaasti hyvää palautetta opinto-ohjaajilta. Niitä pidettiin hyvinä työkaluina ohjaustyössä.

Yhdistys esitteli kansanopistojen koulutuksia ja toimintaa Opopäivillä Rovaniemellä 9.2., NUORI2024-tapahtumassa Tampereella 24.–25.4. sekä Kuntamarkkinoilla 18.–19.9. ja Studia-messuilla Helsingissä 26.–27.11.

Yhdistyksen kotisivuilla julkaistiin kansanopisto-opiskelijoiden tarinoita ja päivitettyä aineistoa opinto-ohjaajille ja muille kansanopistoista tietoa etsiville.

Yhdistys osallistui strategiansa mukaisesti sivistyspoliittisen keskusteluun. Mediayhteistyö on yhdistykselle tärkeä keino tuoda esille keskeisenä pidettyjä asiakokonaisuuksia. Yhdistys lähetti toimintavuoden aikana 10 mediatiedotetta. Tiedotteiden aiheina olivat muun muassa kotoutumiskoulutuksen uudistuksen vaikutukset kansanopistoihin, ekososiaalinen sivistys kansanopistoissa sekä muut kansanopistoihin liittyvät ajankohtaiset koulutuspoliittiset kysymykset. Kansanopistoyhdistys oli toimintavuoden aikana esillä eri tiedotusvälineissä noin 23 kertaa, ja yhdistyksen edustajat antoivat haastatteluita televisioon, radioon ja lehdistölle. Kansanopistot saivat vuonna 2024 paljon näkyvyyttä ja esiintyivät tiedotusvälineissä noin 1500 kertaa. Yhdistys loi ja piti yllä mediasuhteita kutsumalla viestimien edustajia yhdistyksen tilaisuuksiin.

Opistovuosi-koulutusta tehtiin tunnetuksi monin eri tavoin. Yhdistys julkaisi Opistovuosi-koulutuksesta kaksi tiedotetta, jotka jaettiin medially ja opinto-ohjaajille. Lisäksi koulutukselle luotiin oma laskeutumissivusto, jonne koottiin tietoa Opistovuosi-koulutuksesta sekä kaikki Opistovuosi-opistot. Oma sivusto ohjaa kävijät suoraan Opistovuosi-koulutusta tarjoavien opistojen omille sivuille ja helpottaa koulutukseen hakeutumista. Jatkuvan haun aikaan kesällä yhdistys toteutti Opistovuosi-somekampanjan, johon pyydettiin mukaan kaikkia Opistovuosi-koulutusta järjestäviä opistoja. Kampanjaan tuotettiin valmiit viestintämateriaalit opistojen käyttöön. Kampanjassa nuoret pääsivät itse

ääneen ja kertomaan kokemuksistaan Opistovuosi-koulutuksesta. Yhdistys jakoi Opistovuosi-materiaalia myös opinto-ohjaajille ja järjesti heille kaksi Opistovuosi-koulutusta esittelevää webinaaria – toisen suomeksi ja toisen ruotsiksi.

Hankkeisiin liittyvä viestintä oli toimintavuoden aikana aktiivista. Sokka eli kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -hankkeessa laadittiin viestintästrategia ja tuotettiin runsaasti viestintämateriaalia, kuten videoita, uutisia, tiedote sekä valmiita sometekstejä ja kuvia kansanopistojen käyttöön. Viestintää tehtiin monikanavaisesti yhdessä 14 Sokka-opiston kanssa syys-, loka- ja marraskuussa 2024. Joulukuussa yhdistys otti kantaa PIAAC II -tutkimuksen tuloksiin omalla tiedotteellaan ja nosti sosiaalisessa mediassa esiin kansanopistojen roolin väestöryhmien osaamiserojen tasoittamisessa ja perustaitojen kehittämisessä. Samalla yhdistys markkinoi sosiaalisessa mediassa kansanopistojen tarjoamia perus- ja työelämätaitoja vahvistavia koulutuksia, joita on kehitelty Aikuisille osaamista -hankkeessa.

Kansanopistoyhdistys teki vuoden 2024 aikana tiivistä viestintäyhteistyötä eri sidosryhmien ja kumppanien kanssa. Keväällä järjestettiin "Rohkeus oppia – kohti kestävä elämää" -viestintäkampanja, jonka tavoitteena oli tuoda esiin aikuiskoulutuksen rooli kestävä kehityksen edistäjänä. Kansanopistoyhdistys toteutti kampanjan yhteistyössä Bildningsalliansenin, Kansalaisopistojen liiton, Opintokeskukset ry:n, Suomen kesäyliopistot ry:n, Urheiluopistot ry:n ja EPALEN eli Aikuiskoulutuksen eurooppalaisen foorumin kanssa. Syksyllä, 5.10. vietettävän opettajan päivän tienoolla, Kansanopistoyhdistys toteutti yhdessä edellä mainittujen kumppanien sekä Aikuisopettajien liitto AKOL ry:n kanssa Opettaja-kampanjan, jolla nostettiin esiin opettajien työn merkitystä ja johon vapaan sivistystyön oppilaitosten opettajia kannustettiin osallistumaan. Keväällä yhdistys otti osaa Ylen Miljoona roskapussia -siivouskampanjaan sosiaalisen median päivityksin ja roskienkeruutempauksella. Yhdistys kannusti kansanopistoja osallistumaan kaikkiin edellä mainittuihin kampanjoihin.

Yhdistys teki vaikuttamisviestintää yhdessä muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten keskusjärjestöjen kanssa VST ry:n vaikuttamisviestinnän asiantuntijaryhmässä. Osana tätä työtä yhdistys oli mukana Vapaa Sivistystyö ry:n ryhmittymässä toteuttamassa lavaohjelmaa SuomiAreenaan Poriin sekä esitteli vapaan sivistystyön oppilaitoksia tapahtuman messualueella Kansalaistorilla.

Yhdistys jatkoi Kansanopistot-brändin jalkauttamista opistoihin käyttämällä yhteiskampanjoissa ja hankkeiden materiaaleissa Kansanopistot-brändi-ilmettä sekä muistuttamalla kansanopistoja brändin käytön tärkeydestä.

Kansanopistoyhdistys viesti sosiaalisessa mediassa omilla Facebook-, Instagram-, LinkedIn-, TikTok- ja X-tileillään sekä YouTube-kanavallaan ja tuotti monikanavaista sisältöä eri kohderyhmille.

6. RUOTSINKIELINEN TOIMINTA JA KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

YHDISTYS ON KAKSIKIELINEN ja sen ruotsinkielisenä kehittämisyöryhmänä toimii Basgruppen. Ryhmän puheenjohtajana toimi vuonna 2024 yhdistyksen varapuheenjohtaja Henrik Grönroos ja siihen kuuluu yksi henkilö jokaisesta ruotsinkielisestä opistosta. Basgruppen kokoontui vuonna 3 kertaa. Kokouksissa käsiteltyjä teemoja olivat ruotsin kielen asema koulutuksessa, väestökehityksen vaikutukset koulutukseen, kotoutuskoulutus ja opistojen toiminta. Lisäksi Basgruppen teki opintomatkan Islannin kansanopistoihin keväällä 2024.

Yhdistyksen kansainvälisellä toiminnalla hankitaan kokemuksia hyvistä käytänteistä kansanopistotyössä Pohjoismaissa ja vahvistetaan kansanopistojen kansainvälistä vuorovaikutusta. Yhdistys on Pohjoismaisen Kansanopistoneuvoston jäsen (NFR – Nordiska Folkhögskolerådet) ja osallistui sen hallituksen työskentelyyn kokouksissa sekä pohjoismaisen kansanopistoliikkeen yhteisten tilaisuuksien ja seminaarien yhteissuunnitteluun ja toteutukseen. NFR:n työn painopistealueita vuonna 2024 olivat demokratian edistäminen osana kansanopistojen toimintaa, pohjoismaisen vaikuttamistyö kansanopistokysymyksissä sekä kansanopistojen ominaispiirteiden kehittäminen yhdessä. NFR:n hallitus kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Se järjesti Nordic folk high school summitin 11.–12.4.2024. Summitiin osallistui kansanopistojen henkilöstöä eri pohjoismaista. Suomesta osa Kansanopistoyhdistyksen hallituksesta osallistui tilaisuuteen.

7.–9.6.2024 NFR järjesti nuorille ukrainalaisille suunnatun konferenssin, jonka teemoina olivat demokratia,

rauha ja nuorten omat kokemukset. Konferenssiin osallistui nuoria ukrainalaisia sotaa paenneita eri Pohjoismaista.

Kansanopistoyhdistys ja Bildningsalliansen ottivat vastaan noin 50 Ruotsin kansanopistojen rehtoria 10.5.2024 Helsingissä. Yhteistyössä järjestettiin yhden päivän seminaari, jossa jaettiin kokemuksia ja asiantuntemusta kansanopistojen toiminnasta Suomessa ja Ruotsissa. Tilaisuuteen osallistui yhdistyksen toimiston lisäksi yhdistyksen hallituksen edustajia.

Kansanopistoyhdistys osallistui aktiivisesti pohjoismaiseen kehittämishankkeeseen *The Nordic folk high schools' contribution towards a socially sustainable future* yhdessä Norjan, Tanskan ja Ruotsin kanssa. Hanke käynnistyi keväällä 2024. Hankkeessa edistetään tutkijoiden ja kansanopistojen keskusjärjestöjen yhteistyötä kestävyttä edistävän tutkimuksen suunnittelussa ja laaditaan tutkimusta, jonka tavoitteena on yhdistää tutkijoiden asiantuntemus ja kansanopistokentän käytännön tieto.

Yhdistys tuki Opetushallitusta Erasmus ja Nordplus-ohjelmien tiedottamiseen liittyen järjestämällä webinarin ja ottamalla teeman käsiteltäväksi tilaisuuksissaan.

Eurooppalaisen aikuiskasvatusjärjestön EAEA:n vuosikokous järjestettiin kesäkuussa 2024 Helsingissä. Yhdistyksen toimisto osallistui tilaisuuteen. Yhdistys osallistui myös Nordic Bildung -verkoston perustamiskokoukseen kesäkuussa 2024.

NFR:n hallitus tapasi nuoria ukrainalaisia ja kävi keskustelua kansanopistojen roolista demokratian ja osallisuuden kehittämisessä syyskuussa 2024 International Peoples collegessa Helsingörissä.

7. YHDISTYKSEN HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS

JÄSENET

Suomen Kansanopistoyhdistykseen kuului vuoden 2024 päättyessä 74 kansanopistojen ylläpitäjää. Kauhajoen evankelinen opisto ilmoitti vuoden lopussa, että Kauhajoen evankelisen opiston kannatusyhdistys ry eroaa yhdistyksen jäsenyydestä, koska opiston toiminta on liitetty osaksi Etelä-Pohjanmaan opistoa. SASKY-koulutuskuntayhtymä anoi yhdistyksen jäsenyyttä joulukuussa 2024, sillä Voionmaan opisto liitetään osaksi SASKYä vuoden 2025 alusta. Molemmat jäsenmuutokset tulevat voimaan vuonna 2025.

Yhdistyksen kutsuttuina kunniajäseninä olivat kertomuskauden päättyessä seuraavat, kansanopistotyössä erityisen ansiotuneet henkilöt:

Björkstrand, Gustav, docent
Lehtinen, Veli, yhteiskuntatieteiden maisteri
Fagerlund, Sten-Erik, rektor
Lipasti, Esa, opetusneuvos
Gustafsson, Jukka, kansanedustaja
Pietikäinen, Margareta, rektor
Isohookana-Asunmaa, Tytti, dosentti
Tiensuu, Kyllikki, professori
Kauppinen, Liisa, järjestöneuvos
Tuomisto, Jukka, professori
Launonen, Eva, rehtori
Vihriälä, Jukka, valtiopäiväneuvos

Yhdistyksen kunniapuheenjohtaja on opetusneuvos Ville Marjomäki. Hän on yhdistyksen historian toinen tämän arvonosoituksen saanut henkilö.

Yhdistyksen hallitus myönsi yhteensä 45 kunnia- ja ansiomerkkiä opistojen ylläpitäjien hakemuksesta. Myönnetyt merkit ovat: 3 kunniamerkkiä ansiokkaasta toiminnasta kansanopistotyön hyväksi, 4 kultaista ansiomerkkiä, 20 hopeista ansiomerkkiä ja 18 pronssista ansiomerkkiä. Kultainen ansiomerkki voidaan myöntää vähintään 30 vuotta, hopeinen vähintään 20

vuotta ja pronssinen vähintään 10 vuotta ansiokasta kansanopistotyötä tehneille opistojen työntekijöille.

Yhdistys järjesti 4 vuositista jäsentilaisuutta: Rehtori-päivät, Kansanopistopäivät, Kansanopistokokouksen ja Hallinto- ja talouspäivän. Yhdistyksen jäsentilaisuudet on suunnattu kansanopistojen ylläpitäjille, johdolle ja henkilökunnalle. Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin Rehtori-päivien yhteydessä huhtikuussa ja syyskokous puolestaan lokakuussa Kansanopistokokouksen yhteydessä.

Yhdistys tarjosi jäsenistölleen neuvontapalvelua sähköpostitse ja puhelimitse. Se vastasi myös ulkoisiin tiedusteluihin kansanopistossa opiskelemiseen liittyvissä asioissa.

Yhdistyksen varsinaiset kokoukset

Kansanopistoyhdistyksen kevätkokous järjestettiin 4.4.2024 JHL-opistolla Helsingissä. Kokoukseen osallistui 33 yhteisöjäsenen valtuuttamaa edustajaa.

Kansanopistoyhdistyksen syyskokous järjestettiin 9.10.2024 STEP-koulutuksen Järvenpään kampuksella, ja siihen osallistui 42 yhteisöjäsenen valtuuttamaa edustajaa.

Suomen Kansanopistoyhdistyksen sääntöjen mukaisesti yhdistyksen jäsenyhteisöä voi yhdistyksen kokouksessa edustaa jäsenyhteisön valtuuttama henkilö (2§). Jäsenyhteisön valtuuttamalla edustajalla on yksi ääni (7§).

Yhdistyksen syyskokouksessa 9.10.2024 valittiin yhdistykselle uusi puheenjohtaja kaudelle 2025–2027. Kokousväki onnitteli puheenjohtajaksi valittua rehtori Kyösti Nyyssölää. Samalla kiitettiin lämpimästi yhdistyksen puheenjohtajana 6 vuotta ja yhtäjaksoisesti 19 vuotta yhdistyksen hallituksessa toiminutta rehtori Helena Ahosta.

Hallitus esitti 9.10.2024 STEP-koulutuksessa Järvenpäässä pidetyssä syyskokouksessa, että jäsenmaksu-

peruste pidetään vuonna 2018 käyttöön otetun järjestelmän mukaisena. Syyskokouksessa vahvistettiin hallituksen esitys jäsenmaksuperusteesta:

Jäsenmaksu katetaan perusmaksulla sekä vapaan sivistystyön valtionosuussuoritteiden mukaisella osuudella. Perusmaksu lasketaan niistä koululakien eri koulutuksista, joihin jäsen saa valtionosuutta kyseiselle vuodelle Opetushallituksen rahoitusraportin mukaan. Perusmaksussa huomioitavia osia ovat siis vapaa sivistystyö (kaikki jäsenet), ammatillinen koulutus, perusopetus, lukiokoulutus. Kutakin koulutusmuotoa kohden vahvistettiin perusmaksuksi 700 euron suuruinen osa. Loppuosa jäsenmaksuista katetaan vapaan sivistystyön valtionosuussuoritteiden mukaisella osuudella.

Syyskokous vahvisti talousarvion käsittelyn yhteydessä jäseniltä kerättävien jäsenmaksujen yhteissummaksi 295 000 euroa vuodelle 2025.

Lisäksi syyskokous asetti vaalivaliokunnan valmistelemaan vuoden 2025 syyskokouksessa tehtäviä henkilövalintoja.

Yhdistyksen hallituksen toiminta 2024

Yhdistyksen hallituksessa oli vuonna 2024 12 varsinaista jäsentä ja puheenjohtaja. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajana toimi rehtori Helena Ahonen ja varapuheenjohtajina rektor Henrik Grönroos ja rehtori Jaana Laitila. Hallitus kokoontui vuoden 2024 aikana seitsemän (7) kertaa. Lisäksi sähköpostikokouksia pidettiin kolme (3). Hallituksen työvaliokunta kokoontui neljä (4) kertaa. Hallituksen ja sen työvaliokunnan esittelijänä toimi toiminnanjohtaja Tytti Pantsar. Yhdistyksen ruotsinkielisestä toiminnasta vastasi hallituksen asettama ohjausryhmä (Basgruppen). Ohjausryhmän puheenjohtaja oli varapuheenjohtaja, rehtori Henrik Grönroos.

Vuoden 2024 aikana toimi viisi (5) hallituksen asettamaa muuta työryhmää, joissa oli asiantuntijoina yhteensä 33 asiantuntijaa eri kansanopistoista:

- Toisen asteen työryhmä
- Taloustyöryhmä
- Sujuvat siirtymät -työryhmä
- Aikuisille osaamista -työryhmä
- Muutoslaboratorio -tiimi

Hallitus toteutti toimintansa itsearvioinnin vuoden 2024 lopussa. Hallitus täsmensi toimintaperiaatteitaan itsearvioinnin perusteella. Itsearvioinnissa arvioitiin erityisesti hallituksen kokouksissa käsiteltävien asioiden merkitystä strategisten tavoitteiden näkökulmasta, sitoutumista tehtyihin päätöksiin, hallituksen yhteistyötä puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan kanssa ja hallituksen kollektiivista osaamista. Hallitus arvioi eri osa-alueiden toimivuutta neliportaisella asteikolla (Heikko 1, Tyydyttävä 2, Hyvä 3 ja Erinomainen 4). Vastaukset vaihtelivat 3–4 välillä. Työskentelyn kehittämiseksi eniten huomiota tulisi itsearvioinnin perusteella kohdentaa riskienhallintaan, päätöksenteon johdonmukaisuuteen ja hallituksen kollektiivisen osaamisen vahvistamiseen. Hallituksen jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin on ollut erittäin hyvällä tasolla. Osallistumiset on merkitty sulkeisiin alle (osallistunut/kokouksia kaikkiaan).

HALLITUS 2024

Puheenjohtaja:

Helena Ahonen, rehtori, STEP-koulutus (7/7)

Varapuheenjohtajat:

Henrik Grönroos, rektor, Västra Nylands folkhögskola (6/7)

Jaana Laitila, rehtori, Alkio-opisto (7/7)

Jäsenet:

Sirkka Hokkanen, vararehtori, Karstulan Evankelinen Opisto (7/7)

Ulla Huhtilainen, rehtori, Joutsenon Opisto (6/7)

Harri Jokinen, Otavan Opisto (6/7)

Valtteri Laitila, Reisjärven kristillinen opisto (7/7)

Juha Kaivola, pedagoginen rehtori, Linnasmäen opisto (6/7)

Tatja Karvonen, rehtori, Peräpohjolan Opisto (7/7)

Teijo Mathlin, rehtori, Helsingin Evankelinen Opisto (6/7)

Kyösti Nyssölä, rehtori, Etelä-Pohjanmaan Opisto (7/7)

Sara Riska, Norrvalla folkhögskola (2/7)

Jukka Tammisuo, rehtori, Suomen Nuorisopisto (7/7)

Esittelijä: toiminnanjohtaja Tytti Pantsar (7/7)

Sihteeri: koordinaattori Anni Henricson (7/7)

TYÖVALIOKUNTA 2024

Puheenjohtaja:

Helena Ahonen, STEP-koulutus

Jäsenet:

Henrik Grönroos, Västra Nylands folkhögskola

Teijo Mathlin, Helsingin Evankelinen Opisto

Jaana Laitila, Alkio-opisto

Juha Kaivola, Linnasmäen opisto

Esittelijä ja sihteeri: toiminnanjohtaja Tytti Pantsar

VAALIVALIOKUNTA 2024

Puheenjohtajat

rehtori Petri Pullinen, Lahden kansanopisto,

puheenjohtaja (2.9.2024 asti)

rehtori Helena Ahonen, Kainuun opisto

(3.9.2024 lähtien)

Jäsenet

rehtori Marja Kallioniemi, Kankaanpään opisto

rehtori Eevi Kurtti, Pohjois-Savon kansanopisto

rehtori Niko Rantanen, Kalajoen kristillinen opisto

(varapj 3.9.2024 alkaen)

rektor Kerstin Storvall, rektor Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby

HENKILÖSTÖ

Toimintakaudella yhdistyksessä työskenteli toiminnanjohtaja, suunnittelija, koordinaattori ja järjestösihteeri. Yhdistyksen palveluksessa ovat vuonna 2024 työskennelleet:

toiminnanjohtaja Tytti Pantsar

koordinaattori Anni Henricson

suunnittelija Erja Veivo

järjestösihteeri Piia Haukilampi

Lisäksi hankkeissa sekä muutoin yhdistyksen asiantuntijatukena on työskennellyt oman työnantajansa lukuun useita kansanopistokentän ja muita asiantuntijoita.

TALOUS

Yhdistyksen kirjanpitoa on hoitanut Greenstep Oy. Toiminnasta aiheutuneet kulut on katettu varainhankinnan tuotoilla (325 319,60 euroa), projekti- ja hanketoiminnan tuotoilla (118 403 euroa), varsinaisen toiminnan tuotoilla (69 755,41 euroa), rahoitustoiminnan tuotoilla (23 423,68 euroa) ja yleisavustuksella (110 000 euroa).

Tilikauden tulos on 27 769 euroa ylijäämäinen. Yhdistyksen vuoden 2024 talouden toteuma vastaa varsin hyvin laadittua talousarviota. Vertailu talousarvioon on tämän toimintakertomuksen liitteellä 3. Talousarviota laadittaessa yhdistyksessä ei ole ennakoitu mahdollisia uusia hankkeita, vaan se rakennettiin laadintavaiheessa tiedossa olevien hankemyöntöjen mukaisesti. Yhdistyksen hanketuotot ja kulut ovat talousarviota suuremmat.

Yhdistyksen omistuksessa olevaan Talo-osakeyhtiö Arkadiaan kuuluvaan huoneistoon kohdentui linjastosaneeraus kesäkuusta 2021 alkaen ja jatkuen syksyyn 2023. Yhdistyksen taloutta rasittaa huoneiston linjastosaneerauksen lainaosuus. Lisäksi Talo-osakeyhtiössä käynnistettiin vesikaton uusiminen, joka edellytti lisälainan ottamista. Huoneisto oli vuoden 2024 aikana vuokrattuna.

Projektiavustuksia on saatu Opetushallitukselta, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, ulkoministeriöltä sekä Nordplus-ohjelmasta seuraaviin hankkeisiin:

Kansanopistoyhdistyksen koordinoimat hankkeet (rahoittaja, hankeaika):

- Glopisto – globaalitulevaisuuden polkuja kansanopistoista (UM, 23.3.2023–31.12.2024)
- Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus (OPH, 19.12.2022–30.4.2025)
- Aikuisille osaamista – kansanopistojen perus- ja digitaitokoulutusten kehittäminen (OKM, 1.1.2023–31.12.2024)
- Kansanopistojohdajien koulutusohjelma (OPH, 15.5.2023–30.6.2025)
- Tekoäly kansanopisto-opettajan tukiälyksi (OPH, 13.12.2023–31.12.2025)
- Kansanopistojen kotoutumiskoulutuksen mallintaminen (OKM, 1.10.2024–31.12.2026)

Hankkeet, jossa Kansanopistoyhdistys on ollut yhteistyökumppanina:

- Nordplus Adult: The Nordic folk high schools' contribution towards a socially sustainable future. (Coordinator: University of South-Eastern Norway).

Vuoden 2024 tilit ja toiminnan tarkasti tilintarkastaja Mikko Sillanpää.

Yhdistyksen lausunnot ja kannanotot vuonna 2024

12.2.2024

Kannanotto talousarviovalmisteluun 2025 ja esitykset talousarvion 2025 ja julkisen talouden suunnitelman 2025–2028 sekä lisätalousarvion 2024 valmisteluun.

15.2.2024

Esitys KOVA-kokeilusta opetus- ja kulttuuriministeriölle.

20.02.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle yliopistojen rahoitusmallin uudistamista koskevista asetusluonnoksista.

20.02.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle ammattikorkeakoulujen rahoitusmallista.

28.2.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta.

28.2.2024

Kannanotto: Korkeakouluun valmentava koulutus kansanopistoissa nostaisi suomalaisten koulutustasoa.

28.2.2024

Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen yhteinen kannanotto: Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on osaaminen ja rakenteet maahanmuuttajien koulutukselle, toimivaa järjestelmää ei pidä purkaa.

18.4.2024

Esitys Kristillisdemokraattien eduskuntaryhmälle kansanopistojen tehtävien kehittämisestä.

2.5.2024

Lausunto Sivistysvaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2025–2028.

15.5.2024

Esitys valtiosihteeri Nylanderille kotoutumisen uudistamisesta, ukrainalaisten koulutuksen rahoituksesta ja kansanopistojen tehtävistä.

31.5.2024

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamisesta.

15.5.2024

Kannanotto: Kokonaisvaltainen kotoutuminen on työllistymisen paras tae.

4.6.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

15.6.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

16.6.2024

Kannanotto Bildningsalliansenin kanssa koskien kotoutumiskoulutuksen uudistamisesta.

4.7.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta.

6.8.2024

Esitys työministeri Arto Satoselle kotoutumiskoulutuksen uudistamisesta ja kansanopistojen tehtävistä.

14.8.2024

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksista kotoutumislain mukaisiksi valtioneuvoston asetukseksi.

22.8.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

11.9.2024

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta.

10.10.2024

Lausunto valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025.

10.10.2024

Lausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025.

10.10.2024

Lausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

15.10.2024

Kannanotto: Kansanopistojen järjestämä koulutus maahan muuttaneille on tehokasta ja laadukasta.

18.10.2024

Lausunto Opetushallitukselle Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset.

3.12.2024

Lausunto ja TEMin ja OKM:n kuulemistilaisuus: Kotoutumiskoulutuksen kehittäminen.

Kansanopistoyhdistyksen tilaisuudet vuonna 2024

25.1.2024

Webinaari: Nordplus ja Erasmus+ rahoitushaku
6 osallistujaa

29.1.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma:
Vertaisvalmennus
7 osallistujaa

30.1.2024

Kansanopistojohtajien koulutusohjelma:
Arvot johtajuudessa, Helsinki
33 osallistujaa

6.2.2024

Webinaari: Aikuisille osaamista -hankkeen
Digitaidot-verkkotyöpaja
21 osallistujaa

14.2.2024

Webinaari: Kansanopistojohtamisen koulutus-
ohjelma: Ydinosaamisen vahvistaminen
47 osallistujaa

5.3.2024

Webinaari: Aikuisille osaamista -hankkeen
Kestävyyshaidot-verkkotyöpaja
13 osallistujaa

20.3.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien ydinosaamisen
vahvistaminen
19 osallistujaa

21.3.2024

Webinaari: Aikuisille osaamista -hankkeen
Hyvinvointitaidot-verkkotyöpaja
27 osallistujaa

4.–5.4.2024

Rehtoripäivät JHL-opistossa, Helsinki
80 osallistujaa

12.4.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma:
Kestävän tulevaisuuden varmistava johtajuus
75 osallistujaa

18.4.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma:
Vertaisvalmennus
5 osallistujaa

22.4.2024

Kansanopistojen toisen asteen koulutuksen
neuvottelupäivä, Helsingin aikuisopisto
23 osallistujaa

24.5.2024

Aikuisille osaamista hankkeen lähikokous,
SKY:n toimisto, Helsinki
6 osallistujaa

23.4.2023

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma:
Kestävän tulevaisuuden varmistava johtajuus
29 osallistujaa

26.3.2024

Yhteistyötilaisuus aikuisten perustaidoista ja osaa-
misen tunnistamisesta, SKY:n toimisto, Helsinki
8 osallistujaa

29.4.2024

Webinaari: Kansanopistojohtamisen koulutus-
ohjelma: Ydinosaamisen vahvistaminen
30 osallistujaa

2.5.2024

Webinaari: Opistovuosi oppivelvollisille
35 osallistujaa

7.5.2024

Sokka-hanke, Pedafoorumi, Yrittäjänäisten Sali,
Helsinki
20 osallistujaa

21.5.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma:
Kestävän tulevaisuuden varmistava johtajuus
30 osallistujaa

6.–7.6.2024

Kansanopistopäivät Rovalla-Opisto, Rovaniemi
78 osallistujaa

2.9.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma: Ydinosaamisen vahvistaminen
41 osallistujaa

4.9.2024

Webinaari: Opiskelijan mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
190 osallistujaa

4.9.2024

Webinaari: Tekoälykoulutus 1 opetushenkilöstölle (suomi)
65 osallistujaa

5.9.2024

Webinaari: Kansanopistojen ammatillisen koulutuksen viestintäinfo
10 osallistujaa

11.9.2024

Webinaari: Kansanopistojen asuntolaturvallisuus
35 osallistujaa

10.9.2023

Webinaari: Glopisto: Planetaarinen sosiaalipedagogiikka
10 osallistujaa

16.9.2024

Webinaari: Kopiosto tekijänoikeus
32 osallistujaa

18.9.2024

Webinaari: Tekoälykoulutus 1 opetushenkilöstölle (ruotsi)
12 osallistujaa

19.9.2024

Kansanopistojohtamisen koulutusohjelma: Oma ammatti-identiteetti, Voionmaan koulutuskeskus
29 osallistujaa

25.9.2024

Tekoälykoulutus 1 opetushenkilöstölle lähitapaaminen, Helsingin aikuisopisto (suomi)
35 osallistujaa

26.9.2024

Maahanmuuttajakoulutuksen neuvottelupäivä, Helsingin aikuisopisto
47 osallistujaa

30.9.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma: Ydinosaamisen vahvistaminen
42 osallistujaa

1.10.2024

Webinaari: Opistovuosi oppivelvollisille
36 osallistujaa

2.10.2024

Tekoälykoulutus 1 opetushenkilöstölle, lähitapaaminen Voionmaan koulutuskeskus, Tampere (ruotsi)
10 osallistujaa

7.–8.11.2024

Sokka-seminaari, Suomen Nuoriso-opisto, Mikkeli
24 osallistujaa

8.10.2024

Webinaari: Glopisto: Kestävän kehityksen sertifiointi – opistosta yhteiskunnan uudistaja!
21 osallistujaa

9.–10.10.2024

Kansanopistokokous STEP-opisto, Järvenpää
80 osallistujaa

28.10.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma: Ydinosaamisen vahvistaminen
40 osallistujaa

6.11.2024

Webinaari: Glopisto: Globaalikasvatuksesta ja kestävän rauhan rakentamisesta
20 osallistujaa

7.11.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma: Vertaisvalmennus
9 osallistujaa

12.11.2024

Webinaari: Glopisto: Taidekasvatus opetuksessa
20 osallistujaa

13.11.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma: Yhteisöllinen toimintakulttuuri ja osallistava johtajuus
32 osallistujaa

15.11.2024

Webinaari: Opistovuosi oppivelvollisille
38 osallistujaa

20.11.2024

Webinaari: Glopisto: Luonto- ja elämyspedagogiikka kansanopistoon
22 osallistujaa

22.11.2024

Webinarium: Folkhögskoleåret för läropliktiga i folkhögskolan
8 osallistujaa

25.11.2024

Webinaari: Glopisto: Tulevaisuuskuvittelu tekoälyn avulla
22 osallistujaa

27.11.2024

Webinaari: Tekoälykoulutus 1 opetushenkilöstölle
44 osallistujaa

2.12.2024

Webinaari: Kansanopistojohtajien koulutusohjelma: Ydinosaamisen vahvistaminen
34 osallistujaa

3.12.2024

Hallinto- ja talouspäivä Paasitornissa, Helsinki
117 osallistujaa

9.12.2024

Webinaari: Glopisto: Päätöseminaari
36 osallistujaa

19.12.2024

Webinaari: PIAAC tuloksista ja perustaitokoulutuksista
17 osallistujaa

Talousarviot ja toteumat tuloslaskelmamuodossa

Tuloslaskelma	Toteutunut 2024	Talousarvio 2024	Toteutunut 2023	Talousarvio 2023	Toteuma 2022
Varsinainen toiminta	-422 101 €	-415 000 €	-414 648 €	-413 000 €	-408 316 €
Tuotot	188 158 €	143 000 €	124 391 €	97 000 €	113 477 €
Kulut yht.	-610 260 €	-558 000 €	-539 040 €	-510 000 €	-521 793 €
<i>Henkilöstökulut</i>	-291 901 €	-314 000 €	-273 510 €	-309 000 €	-273 768 €
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-9 637 €	-2 000 €	-9 841 €	-2 000 €	-8 145 €
<i>Muut kulut</i>	-308 722 €	-242 000 €	-255 688 €	-199 000 €	-239 880 €
Varainhankinta	316 761 €	305 000 €	313 113 €	303 000 €	291 779 €
<i>Tuotot</i>	325 320 €	325 000 €	325 000 €	315 000 €	297 500 €
<i>Kulut</i>	-8 558 €	-20 000 €	-11 887 €	-12 000 €	-5 721 €
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	23 109 €	0 €	22 515 €	0 €	-1 289 €
<i>Tuotot</i>	23 424 €		22 538 €		71 €
<i>Kulut</i>	-314 €		-23 €		-1 360 €
Yleisavustukset	110 000 €	110 000 €	107 000 €	110 000 €	110 000 €
Tilikauden tulos	27 769 €	0 €	27 980 €	0 €	-7 826 €

Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry

Tilinpäätös ajalta
1.1. - 31.12.2024

Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry

Annankatu 12 A 18

00120 Helsinki

Kotipaikka Helsinki

Y-tunnus 0202143-8

Sisällys

	Sivu
Tase	3
Tuloslaskelma	5
Liitetiedot	6
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus on tehty sähköisesti myöhemmin	7
Tilinpäätösmerkintä	7
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	8

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2034 asti.

Tilinpäätöksen on toteuttanut

Greenstep Oy

Keilaranta 5, 02150 Espoo

TASE	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	18 397,03	26 555,35
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	18 397,03	26 555,35
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	4 436,87	5 047,83
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 436,87	5 047,83
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	94 109,64	75 501,04
Sijoitukset yhteensä	94 109,64	75 501,04
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	116 943,54	107 104,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Tavarat	3 150,00	3 825,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	3 150,00	3 825,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	20 981,92	6 391,61
Siirtosaamiset	9 945,23	13 019,94
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	30 927,15	19 411,55
Rahat ja pankkisaamiset	662 367,37	863 904,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	696 444,52	887 141,46
V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	813 388,06	994 245,68

TASE	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Muut rahastot		
Rahasto 1	27 432,85	27 432,85
Muut rahastot yhteensä	<u>27 432,85</u>	<u>27 432,85</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	490 021,92	462 042,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>27 769,25</u>	<u>27 979,78</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	545 224,02	517 454,77
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	187 863,34	408 327,16
Ostovelat	11 629,83	9 389,48
Muut velat	17 467,66	17 146,97
Siirtovelat	<u>51 203,21</u>	<u>41 927,30</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>268 164,04</u>	<u>476 790,91</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	268 164,04	476 790,91
V A S T A T T A V A A Y H T E E N S Ä	813 388,06	994 245,68

TULOSLASKELMA	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Varsinainen toiminta		
Tuotot	188 158,41	124 391,15
Kulut		
Henkilöstökulut	-292 806,80	-273 510,34
Poistot ja arvonalentumiset	-9 637,28	-9 840,96
Muut kulut	-307 815,61	-255 688,23
Tuotto-/kulujäämä	-422 101,28	-414 648,38
Varainhankinta		
Tuotot	325 319,60	325 000,02
Kulut	-8 558,40	-11 887,20
Tuotto-/kulujäämä	316 761,20	313 112,82
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	23 423,68	22 537,92
Kulut	-314,35	-22,58
Tuotto-/kulujäämä	23 109,33	22 515,34
Yleisavustukset	110 000,00	107 000,00
TILIKAUDEN TULOS	27 769,25	27 979,78
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	27 769,25	27 979,78

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2024

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksestä esittävistä tiedoista säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienyrittäjänsääntöä noudattaen.

ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Käyttöomaisuus on kirjattu hankintamenon mukaisesti. Saamiset ja velat on arvostettu nimellisarvoon. Toiminnanaloille on kohdennettu toiminnanalan erilliskulut.

Kaluston poistot on laskettu EVL:n enimmäispoiston mukaisesti 25 % hankintamenosta. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistotapa on 5 vuoden tasapoisto.

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	2024	2023
SKY-rahasto 1.1.	27 432,85	27 432,85
SKY-rahasto 31.12.	27 432,85	27 432,85
Toimintapääoma 1.1.	490 021,92	462 042,14
Tilikauden tulos	27 769,25	27 979,78
Toimintapääoma 31.12.	517 791,17	490 021,92

HENKILÖSTÖKULUT

Toimihenkilöitä yhdistyksessä oli vuonna 2024 keskimäärin 4 ja vuonna 2023 heitä oli 4.

	2024	2023
Palkat ja palkkiot	249 770,75	231 750,30
Eläkekulut	38 546,94	37 508,65
Muut henkilösivukulut	4 489,11	4 251,39
	292 806,80	273 510,34

Hallituksen jäsenille on toimintavuoden aikana maksettu yhteensä 12 635 euroa.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus on tehty sähköisesti myöhemmin

Paikka: Helsinki

Aika: 10.03.2025

Kyösti Nyyssölä
Puheenjohtaja

Henrik Grönroos
Hallituksen jäsen

Sirkka Hokkanen
Hallituksen jäsen

Juha Kaivola
Hallituksen jäsen

Tatja Karvonen
Hallituksen jäsen

Jaana Laitila
Hallituksen jäsen

Teijo Mathlin
Hallituksen jäsen

Sara Riska
Hallituksen jäsen

Jukka Tammissuo
Hallituksen jäsen

Harri Jokinen
Hallituksen jäsen

Valtteri Laitila
Hallituksen jäsen

Sanna Gango
Hallituksen jäsen

Jari Tuomainen
Hallituksen jäsen

Tytti Pantsar
Toiminnanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olen tänään antanut tilintarkastuksesta kertomuksen.

Paikka: Seinäjoki

Aika:

Mikko Sillanpää
KHT

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilyttämistapa

Tilinpäätös

Tilinpäätös ja tase-erittely

Tililuettelo ja saldoauettelot

Tilikohtainen tuloslaskelma

Tilikohtainen tase

Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat

Palkkakirjanpito

Tositteet

Automaattiset tilinpäätöskirjaukset	1 - 2
Jaksotukset	2 - 59
Kuitit receiptcam	1 - 263
Muut	1 - 101
Myyntilasku	1 - 400
Myyntisuoritus	1 - 341
Ostolasku	1 - 2623
Ostosuoritus	1 - 336
Palkat	1 - 135
Pankki	1 - 167

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry (y-tunnus 0202143-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus ja toiminnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toiminnanjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toiminnanjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan.

Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni

perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioin sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toiminnanjohtaja vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Seinäjoella 12. maaliskuuta 2025

Mikko Sillanpää
KHT

Ruukintie 2
60100 Seinäjoki
Y-tunnus 2909310-8 Kotipaikka Seinäjoki